Ազգ
Azg armenian daily
22 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2001 ՇԱԲԱԹ 171 (2375)

Թալիբները մերժեցին Վաշինգտոնի պահանջը

Ուսամա բեն Լադենին չեն հանձնի

Ահաբեկչությունների կազմակերպման գործում թիվ 1 կասկածյալ Ուսամա բեն Լադենին եւ վերջինիս «Ալ Ղաիդա» կազմակերպության անդամներին հանձնելու վերաբերյալ ամերիկյան վերջնագրին Աֆղանստանի թալիբական կառավարությունը երեկ պատասխան տվեց Պակիստանում իր դեսպան Մոլլա Աբդլ Սալամ Զաեֆի միջոցով: Մամլո ասուլիսում վերջինս հայտարարեց, որ Աֆղանստանը չի հանձնի բեն Լադենին: Նրան հանձնելը, ասաց դեսպանը, անարգանք կլինի իսլամի նկատմամբ, եւ ավելացրեց, որ, իհարկե, Ուսամա բեն Լադենը կարող է իր կամքով հեռանալ ցանկացած ուղղությամբ, բայց իշխանությունները նրան չեն արտաքսի եւ չեն հանձնի ոչ ոքի: Ըստ Պակիստանի մայրաքաղաք Իսլամաբադում տարածված տեղեկությունների, թիվ 1 կասկածյալը շարունակում է մնալ Աֆղանստանում, սակայն դուրս է եկել Ղանդահար քաղաքից:

«Ազգի ամուր ոգին պետք է ձեւավորվի ոչ միայն թշնամու դեմ պայքարում, այլեւ ընտանեկան օջախի երջանկությամբ»

«ԼՂՀ փաստացի անկախությունը չի եղել եւ չի կարող լինել առեւտրի առարկա»

ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի ելույթը ՀՀ անկախության հռչակման 10-րդ տարեդարձի առթիվ

Հարգելի հայրենակիցներ, Վեհափառ Տեր, Հոգեւոր հայրեր, Հարգարժան հյուրեր, Շնորհավորում եմ ձեզ Անկախության տոնի առթիվ: Տասը տարի առաջ՝ 1991 թվականի սեպտեմբերի 21-ի համաժողովրդական հանրաքվեով Հայաստանի ժողովուրդը բացեց իր պատմության նոր էջը: Կատարելով ազատության, անկախության ու ժողովրդավարության իր ընտրությունը՝ նա լծվեց Հայոց պետականության վերակերտման դժվարին ու սրբազան գործին:

Արդյոք, 10 տարին մեծ ժամանակահատված է մի երկրի համար, որի մայրաքաղաքի տարիքը մոտենում է 2800-ին, որը նշում է քրիստոնեությունը պետականորեն ընդունելու 1700-ամյակը եւ որի նախագահը երդվում է 7-րդ դարի ձեռագիր Աստվածաշնչի վրա: Թվում է, թե անցել է ընդամենը 10 տարի, բայց նաեւ՝ ամբողջ 10 տարի: Մեր երկրում ու տարածաշրջանում վերջին տասնամյակը նշանավորվեց իրադարձությունների բուռն զարգացմամբ: Անցած տասնամյակը, կարծես, մեր պատմության մանրակերտն էր, որի մեջ խտացված արտացոլվեցին այդ պատմության գրեթե բոլոր դրվագները: Մեր սերունդը տեսավ պատերազմ, սով, գաղթականություն, շրջափակում, երկրաշարժի ու ռմբակոծությունների ավերակներ, քայքայված տնտեսություն եւ այլն, բայց վճռական ու անսասան մնաց իր ընտրության մեջ: Ճակատագրական պահերին դրսեւորեց նախանձելի միասնություն, տվեց հերոսների եւ սխրանքների բացառիկ օրինակներ, կերտեց պատմական հաղթանակներ: Մենք պետականորեն վերադարձանք միջազգային ասպարեզ՝ գրավելու մեր արժանի տեղը ազգերի ընտանիքում:

Տես ➧ էջ 4

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Խոր Վիրապից լույսը տարածվեց 1700-ամյա հավատքի

Արաքս գետի ձախ ափին, Արարատ լեռան դեմ-դիմաց է գտնվում հոգեւոր կյանքի քրիստոնեական աշխարհի հնագույն սրբավայրերից մեկը՝ Խոր Վիրապը, որտեղ արգելափակության եւ Աստծո հետ մենության 13 տարիներ պարեց Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչը, որի համար բանտը դարձավ հավատարմության վկայարան առ Աստված, եւ որտեղից էլ Աստվածային լույսը համատարած ծառագեց հայոց երկրում: Վաղ առավոտից վանքի շրջակայքը լեցուն էր հավատացյալներով, Հայ առաքելական եւ քույր եկեղեցիների պետերով, որոնք ուխտի էին եկել այստեղ: Վանքի մուտքի մոտ աղ ու հացով, աշնանային մրգերով դիմավորեցին Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց հայրապետը եւ քույր եկեղեցիների հոգեւոր պետերն ու ներկայացուցիչները: Վեհափառ հայրապետը, եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի նախագահ դոկտ. Կոնրադ Ռայզերը, Ասորի, Ղպտի քույր եկեղեցիների, Վրաստանի ուղղափառ, Սերբիայի, Կիպրոսի, Հունաստանի օրթոդոքս, Հռոմեական կաթոլիկ, Անգլիկան եկեղեցիներից, Ամերիկայի եպիսկոպոսական, բողոքական եկեղեցիներից, Դանիայի լյութերական, Գերմանիայի ավետարանական եկեղեցուց, Վենետիկի Մխիթարյան միաբանության աբբահայրն իր շքախմբով, կարդինալներ, պատվիրակներ եւ, իհարկե, Հայ առաքելական եկեղեցու նվիրապետական տարբեր աթոռների բազմաթիվ թեմերի առաջնորդները:

Հոգեւոր դասն այնուհետեւ Խոր Վիրապից մեկնեց ծիծեռնակաբերդ, ծաղկեպսակներ դրվեցին եղեռնի անմեղ զոհերի հուշարձանին, ու հասուկ հոգեւոր ծիսակարգ մատուցվեց: Երեկոյան ժամը ... տեսի եւ Հնդիկ Մալաբար եկեղեցու պետ Վասիլյոս Մար Թոմայի գլխավորությամբ կատարվեց «Քրիստոնեական լույսի բաշխում» էկումենիկ արարողությունը, որին էլ հաջորդեց Վեհափառ հայրապետի խոսքը, ու Լուսավորչի կանթեղից վառված լույսը փոխանցվեց բոլորին: Հոգեւոր պետերը աղոթքով Լուսավորչի Վիրապի առջեւ միասնաբար դիմեցին առ Աստված, մաղթեցին խաղաղություն աշխարհին՝ չմոռանալով նաեւ ահաբեկչությունից զոհ դարձածներին: Հոգեւոր արարողությանը մասնակցում էին Ռումինիայի Ուղղափառ եկեղեցու պետ Թեոկտիստ պատրիարքը, Ալեքսանդրիայի եւ համայն Աֆրիկայի ուղղափառ եկեղեցու պետ Պետրոս VII պատրիարքը: Հոգեւոր ... կոյան նրանք մասնակցեցին 1700-ամյակին ու ՀՀ անկախությանը նվիրված հանդիսավոր նիստին եւ ընդունվեցին ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի կողմից:

Այսօր Սբ. Էջմիածնի Մայր տաճարում, ժամը 10-ից սկսյալ տեղի կունենա 1700-ամյակին նվիրված էկումենիկ արարողություն, իսկ երեկոյան ժամը 6-ին կկատարվի մյուռոնօրհնության սրբազան արարողություն Սբ. Էջմիածնի նորակառույց բաց խորանում: Իսկ վաղը, առավոտյան ժամը 10-ին կկատարվի Երեւանի Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ Մայր եկեղեցու օծման արարողությունը:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

«Հայաստանն իմ տունն է»

Շառլ Ազնավուրի անվան հրապարակ Երեւանում

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Երեկ Երեւանի համար անսովոր օր էր ոչ միայն այն իմաստով, որ նշվում էր Հայաստանի Հանրապետության անկախության 10-րդ տարեդարձը: Կարեւոր միջոցառումներից մեկը «Մոսկվա» կինոթատրոնի եւ «Երեւան» հյուրանոցի մերձակա հրապարակը հայ ժողովրդի պայծառ զավակներից մեկի՝ Շառլ Ազնավուրի անունով կոչելու արարողությունն էր: Այս առիթով Հայաստան է ժամանել աշխարհահռչակ երգիչը:

Բազմաթիվ հայեր վաղ առավոտից այս հրապարակում էին: Վաղուց արդեն Հայաստանում չէին տեսել սիրելի արտիստին:

Տես ➧ էջ 3

Ջորջ Բուշն ԱՄՆ զինված ուժերին հորդորեց. «Եղե՛ք պատրաստ»

Գերտերության առաջնորդը, ըստ էության, պատերազմ հայտարարեց Աֆղանստանին, որոշ իմաստով՝ Իրաքին

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Նյու Յորք

Աֆղանստանի Թալիբան մահմեդական շարժումը, որը վերահսկում է երկրի տարածքի ավելի քան 90 տոկոսը, ի պատասխան Վաշինգտոնի վերջնագրի՝ անհապաղ հանձնել «Ալ Ղաիդա» ահաբեկչական կազմակերպության պարագլուխ սաուդցի Ուսամա բեն Լադենին, ներկայացրեց իր պահանջները. դիվանագիտական ճանաչում, դադարեցնել հակաթալիբյան ուժերին աջակցությունը, վերացնել տնտեսական պատժամիջոցները: Պակիստանի նախագահ Փ. Մուշարաֆը դեռ երեք օր առաջ հայտարարեց, որ Թալիբանը, ըստ էության, մերժում է վերջնագիրը: Թալիբանի հոգեւոր առաջնորդ մոլլա Մոհամադ Օմարը հարեւան պետություններին զգուշացրեց, որ եթե նրանք ԱՄՆ-ին թույլատրեն օգտագործել իրենց ցամաքային կամ օդային տարածքը, ապա Աֆղանստանին կներքաշեն պարտադրված պատերազմի մեջ: «Ողբերգությունն այն է, որ ԱՄՆ-ը չի լսում մեզ, ԱՄՆ-ը մեզ սպառնում է», ասել է Օմարը: Ստացվող հաղորդագրությունների համաձայն՝ Թալիբանի ղեկավարությունը Քաբուլից դուրս է բերել իր մարտիկներին եւ պատրաստվում է ԱՄՆ հարձակումներին: Թալիբանը չի կորցրել հույսը, որ ԱՄՆ-ը չի հարձակվի Աֆղանստանի վրա, այլ կհետազոտի սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչության դեպքը, կգտնի մեղավորներին, միաժամանակ զգուշացրել՝ եթե ԱՄՆ-ը պատերազմ սկսի, Թալիբանը ջիհադ կհայտարարի ընդդեմ ամերիկացիների եւ նրա դաշնակիցների: Թալիբանի կառավարության նախարարներից մեկը նշել է. «Մենք բեն Լադենից պահանջել ենք հեռանալ Աֆղանստանից, բայց հեռանալու համար որոշ ժամանակ է պետք: Նա դժվարություններ կունենա այլ տեղ գնալու: Հնարավոր չէ, որ բեն Լադենը դուրս գա ճամփեզր եւ տաքսի կանգնեցնի»:

Տես ➧ էջ 5

Նրանք ճակատամարտի են ելել առանց թնդանոթի

Քոչարյանից հետո թեկուզ ջրհեղե՞ղ

«Հանրապետություն» կուսակցության առաջին համագումարի վերջում կուսակցության նախագահ Ալբերտ Բազեյանը չպարզաբանեց, թե նախագահի հրաժարականը պահանջող քաղաքական եռյակը (ՀԺԿ, ԱՄ, Հանրապետություն) ունի՞ արդեն որոշված ստվերային գործադիր իշխանության կազմ, որն իշխանափոխությունից հետո պիտի իշխանության գար: Ավելի ուշ, երբ Հանրապետության նախագահը՝ հակադարձելով եռյակի իշխանափոխության հայտարարությանը, հայտարարեց 2003-ի նախագահական ընտրություններին իր թեկնածությունն առաջադրելու մասին, արմատական ընդդիմությունն շտապեց հայտարարել, թե իրենց բուն խնդիրը ոչ թե վերստին իշխանության գալն է, այլ միայն Ռ. Քոչարյանին վարչախմբի հետ իշխանությունից հեռացնելը: Կարճ ասած՝ Ռ. Քոչարյանից հետո թեկուզ ջրհեղեղ:

Քաղաքագիտական յուրաքանչյուր գրականություն վկայում է, որ ցանկացած քաղաքական պայքար, անկախ ձեւից ու բովանդակությունից, տվյալ ուժի համար մեկ հեռահար նպատակ է հետապնդում՝ հասնել իշխանության: Իսկ ցանկացած քաղաքական կուսակցություն նախքան պայքարի մեջ մտնելը՝ այն հիմնավորելու եւ լայն զանգվածների ներգրավելու համար առաջին հերթին ծրագիր է ներկայացնում, զուգահեռ կյանքի կոչելու համար կադրեր մշակում: Հատկապես վերջինիս առումով ընդդիմությունը՝ ի դեմս «Հանրապետության», նոր հեծանիվներ հորինելու կարիք չունի, եթե նկատի առնենք կուսակցության մեջ ընդգրկված մի քանի քաղաքական գործիչների նախկին պաշտոնատար լինելու հանգամանքը. Արամ Սարգսյան՝ վարչապետ, Վաղարշակ Հարությունյան՝ պաշտպանության նախարար, Սմբատ Այվազյան՝ պետեկամուտների նախարար, Ալբերտ Բազեյան՝ ԱԺ փոխնախագահ, Երեւանի քաղաքապետ եւ այլն: Սա իսկապես մեծ պոտենցիալ է, որը սակայն գործադիր իշխանության սանդղակի երկրորդ եւ դրանից ցած ընկած աստիճաններն են: Մինչդեռ առաջին դեմքի՝ նախագահի հավանական թեկնածուի հարցում արմատականները պարտիզանական լռություն են պահպանում, թեեւ շատ լավ հասկանում են, որ առանց հիմնական թնդանոթի՝ լիդերի, ճակատամարտ դուրս գալն անիմաստ է մի հասարակության մեջ, որտեղ անհատների դերն ավանդաբար ավելի առաջնային է եղել եւ կա, քան ցանկացած իդեալական ծրագիր ու գաղափար:

Ընդդիմության պասիվությունն այս հարցում խիստ տարակուսելի է եւ երկու հանգամանքով միայն բացատրելի. կամ իշխանության թեւերը վերաբաշխելիս արմատականներն ընդհանուր հայտարարի չեն գալիս եւ չեն կողմնորոշվում երեք քիչ թե շատ առաջնորդներից՝ Արամ Սարգսյան, Ստեփան Դեմիրճյան, Արտաշես Գեղամյան, ում վստահեն նախագահի աթոռը, կամ այս պահի դրությամբ նման հարց ընդհանրապես դրված չէ, այլ իշխանափոխության կոչերով նպատակ է հետապնդվում եկող նախագահական եւ հատկապես խորհրդարանական ընտրությունների համար դիվիդենտներ շահել:

Եթե ասպարեզում լինեին միայն Արամ Սարգսյանն ու Ստեփան Դեմիրճյանը, գուցե արդեն իսկ հնարավոր լիներ տեղերի վերաբաշխում կատարելը՝ որպես մեխանիզմ օգտագործելով Վազգեն Սարգսյանի եւ Կարեն Դեմիրճյանի որդեգրած քաղաքականությունն այդ հարցում: Սակայն գոյություն ունի Գեղամյանի գործոնը, որի ընտրազանգվածն օգտագործելու գայթակղությունը զուգահեռվում է նրան հնարավորինս քիչ դեր հատկացնելու հանգամանքի հետ, քանի որ ոչ մի երաշխիք չկա, որ իշխանության հասնելուց հետո Գեղամյանը թիկունքով չի շրջվի իր համախոհների կողմը, ինչպես դա եղավ Ռ. Քոչարյանի հետ: Անշուշտ նման գործընկերոջ հետ հույսեր կապելն այդքան էլ խոստումնալից լինել չի կարող:

Մյուս կողմից արմատականներն իրենք են արդեն իսկ տարակուսում իշխանափոխության համար իրենց նախընտրական գործունեության հաջողության հարցում: Ինչպես որոշված էր նախապես, նախագահական հրաժարականի գործընթաց նախատեսվում էր սկսել խորհրդարանում պատգամավորների ստորագրահավաքով: Ըստ սահմանադրության խորհրդարանը նախ դիմում է Սահմանադրական դատարան՝ նախագահի հրաժարականի հարցում եզրակացություն ստանալու համար, որից հետո ձայների 2/3-ով համապատասխան որոշում է կայացնում: Մինչդեռ նախաձեռնողները համոզված են, թե այս խորհրդարանական կազմով հաջողության հասնել հնարավոր չէ, քանի որ գործադրի կցորդն է եւ նախագահի կամակատարը: Իսկ ժողովրդին ստիպել, որ ճնշում գործադրի պատգամավորների վրա, ըստ նրանց, հեռանկար չունի, քանի որ ասպարեզում նրանց առաջնորդող լուրջ լիդեր դեռեւս գոյություն չունի:

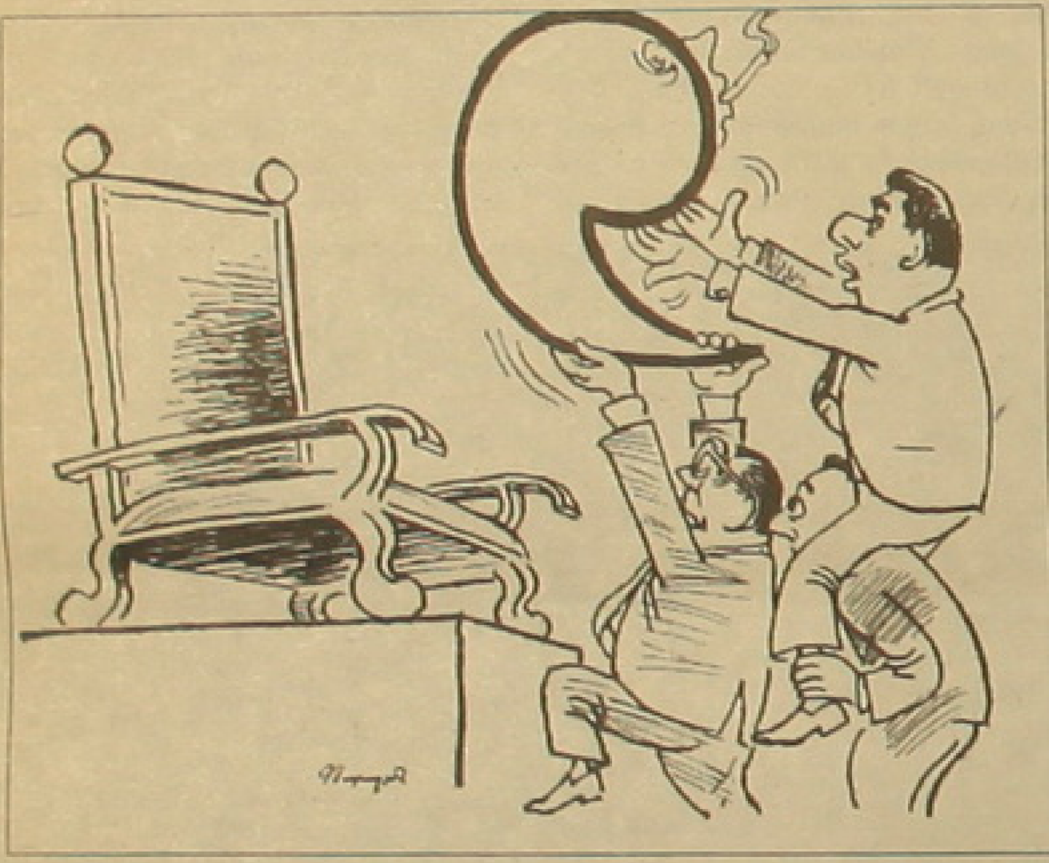

Ստացվում է, որ ընդդիմադիրները մի նախաձեռնություն են սկսել՝ նախապես հաջողության հասնելու մեջ լինելով անվստահ եւ իրենք էլ գտնում են, որ այնուամենայնիվ առաջնորդ է պետք: Սակայն ո՞վ...

Պատահական չէ, որ նախքան թեժ աշնան մեկնարկ հնչեցնելը, շրջանառության մեջ դրվեց, որպես շարժման առաջնորդի եւ նախագահի ամենահավանական թեկնածուի, նախկին վարչապետ եւ նախկին դեսպան Արմեն Սարգսյանին ներկայացնելու վարկածը: Դա այն գործիչն էր, որը որպես վարչապետ ժողովրդի համակրանքը վայելեց: Արմեն Սարգսյանի գործոնն իսկապես աշխատող կարող է լինել, եթե հաշվի առնենք, որ նա դեռեւս չի կորցրել այդ համակրանքը եւ աղտոտված չէ իշխանամոլության կեղտով, որից զերծ չեն հենց արմատականները: Սակայն խնդիրն այն է՝ կցանկանա՞ Արմեն Սարգսյանը կրկին դառնալ նախկինների ձեռքի խաղալիքը, հետագայում գուցե նաեւ քավության նոխազը, եթե նկատի առնենք արմատականների եւ իրենց հիշականների ստվերային հարաբերությունները:

Ամեն դեպքում ակնհայտ է, որ այս կազմից, եթե անգամ նպատակն իսկապես իշխանափոխությունը լիներ, նախագահի թեկնածու դուրս գալ չի կարող: Ոչ վաղ անցյալի պատմական ընթացքը ցույց տվեց, որ հասարակությունը փրկիչ-առաջնորդի կարիք ունի, որն իր գործունեությամբ որեւէ կերպ ապացուցած լինի նվիրվածությունը ժողովրդին: Գրեթե այնպես, ինչպես Կարեն Դեմիրճյանը, Արկադի Վարդանյանը, որը, սակայն, ոչնչից ուզում էր բուրգ կառուցել: Սակայն նույնը չե՞ն ուզում նաեւ հենց արմատականները: Դա արդեն քննարկման այլ թեմա է:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Այց Եռաբլուր

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, ԱԺ նախագահ Արմեն Խաչատրյանը, վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը, ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանը, խորհրդարանականներ, կառավարության անդամներ, այլ պաշտոնատար անձինք այցելեցին Եռաբլուր՝ իրենց հարգանքի տուրքը մատուցելու հայրենիքի ազատության ու անկախության համար զոհվածներին: Նրանք ծաղկեպսակ դրեցին անհայտ զինվորի հուշարձանին՝ մեկ անգամ եւս արժեւորելով հայրենիքի նվիրյալների ինքնազոհությունը: Ըստ ՀՀ պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանի՝ այդ պայքարով է պայմանավորված մեր երկրի ներկան, հակառակ պարագայում. «Միգուցե անկախությունը կորցրած չլինեինք, բայց տարածքներ հաստատ կորցրած կլինեինք», ասաց Ս. Սարգսյանը:

ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի խոսքերով, առանց զոհի հնարավոր չէ պետություն հզորացնել: Անկախության 10-ամյակի առիթով վարչապետն ասաց. «Ամենակարեւորն այն է, որ մենք պայքարելով, ստեղծագործելով կարողացանք մեր անկախության 10 տարին պահել: Հուսով եմ, որ այս տարիների բացթողումները կարող ենք հաջորդ տարիներին ուղղել»:

ՌՈ պետ Վ. Գասպարյանի համար անկախությունը պետության արժանապատվության գրավականն է, ամենամեծ հաջողությունը՝ հաղթանակող բանակի ստեղծումը: «Որպես ոստիկանապետ ես չեմ կարող չխոսել նաեւ թերությունների մասին, բայց այս ամենով հանդերձ բանակն առաջընթաց է ապրում: Մենք այն կբերենք ցանկալի որակի, իսկ հասարակությունն ու կուսակցությունները պետք է մեզ օգնեն այդ հարցում», եզրափակեց Վ. Գասպարյանը:

Այսօր Եռաբլուր այցելեցին նաեւ մայրաքաղաքի հասարակայնության, սփյուռքի բազում ներկայացուցիչներ:

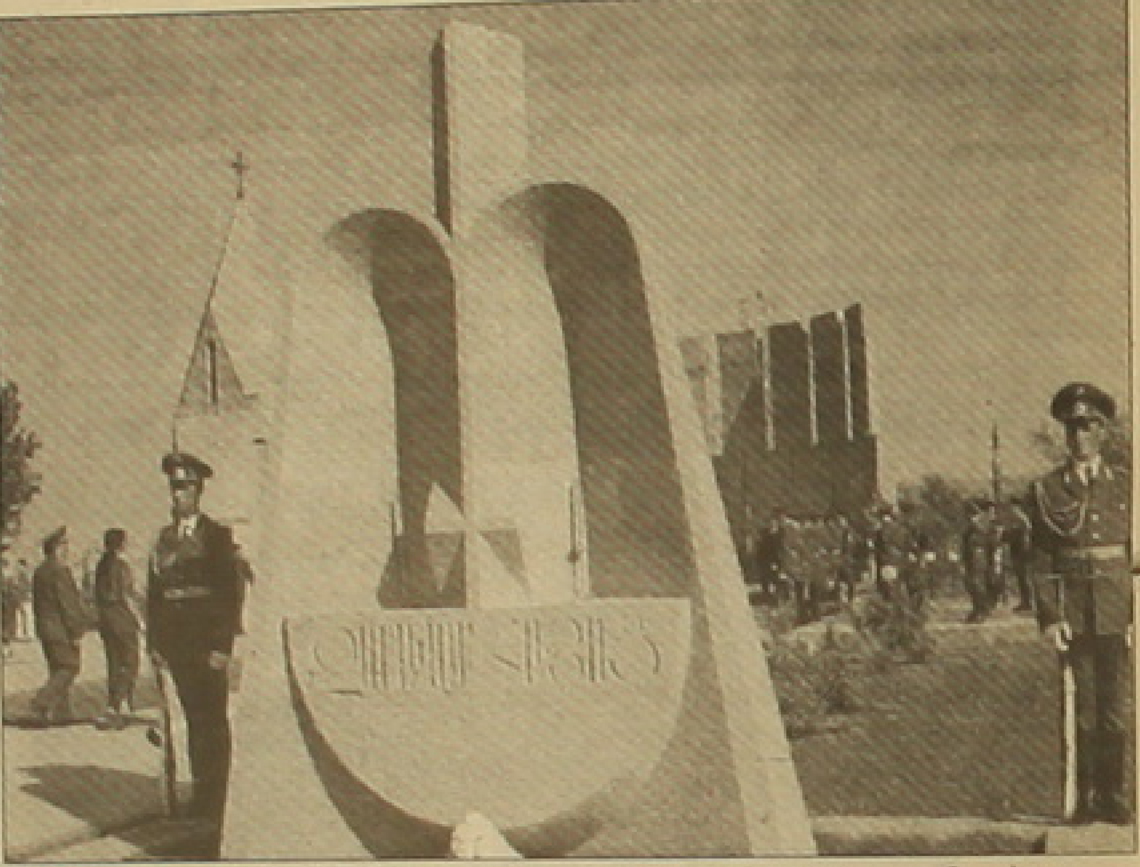

Ֆրանսիական համալսարանում բացվեց նոր մասնաշենք

1995 թվականին Հայաստանի եւ Ֆրանսիայի կառավարությունների միջեւ ստորագրված մշակութային եւ գիտատեխնիկական համաձայնագրերի դրույթների հիման վրա անցած տարի Հայաստանում բացվեց ֆրանսիական համալսարանը: Նպատակ դրվեց մասնագետներ պատրաստել Եվրոպայի զարգացած երկրներում գործող չափանիշների համաձայն: Համալսարանում ուսումը կազմակերպվում է Ֆրանսիայի կրթական ծրագրերով: Գործում են երեք ֆակուլտետներ՝ իրավունքի, կառավարման, տնտեսագիտական: Համալսարանի ուսանողները պարտադիր սովորում են 3 օտար լեզու՝ ֆրանսերեն, անգլերեն, գերմաներեն: Ուսանողների 20 տոկոսի ուսումն անվճար է:

Սեպտեմբերի 21-ին կրկնակի տոն էր համալսարանում: Ֆրանսիայի Սենատի ֆինանսավորմամբ բացվեց կրթական հաստատության նոր մասնաշենքը: Ժապավենը կտրելու իրավունքը վերապահված էր Ֆրանսիայի Սենատի անդամ, «Ֆրանսիա-Հայաստան» բարեկամական խմբի նախագահ Ժան-Ժակ Ույդենին: Կարեւորելով Հայաստանում Ֆրանսիայի դեսպան Միշել Լեգրասի եւ «Հայաստան-Ֆրանսիա» պատգամավորական բարեկամական խմբի ղեկավար Արթուր Բաղդասարյանի դերը համալսարանի կայացման գործում՝ Ժան-Ժակ Ույդենը նշեց, որ Ֆրանսիայի Սենատը շարունակելու է աջակցել համալսարանին եւ հույս հայտնեց, որ ուսանողներն այստեղ ստացած գիտելիքները կծառայեցնեն ի բարօրություն հայ ժողովրդի:

Ա. Տ.

«Moneblanc»-ի օծանելիքի մուտքը ԱՊՀ-ում սկսվում է Հայաստանով

Նորույթ՝ «նոր հայերի» համար

Այսօր Երեւանի ամենահամբավավոր սրճարանում՝ «Առագաստում», տեղի կունենա եվրոպական հայտնի «Moneblanc» ֆիրմայի առաջին օծանելիքի ներկայացումը: Բարձրորակ օծանելիքի համար ընդհանրապես կարեւոր է այն հանգամանքը, թե հատկապես ո՞ր խավի համար է նախատեսված: «Moneblanc» օծանելիքը նախատեսված է էքստրավագանտ տղամարդկանց համար, նրանց, ովքեր իրենց թույլ են տալիս օծվել հայտնի ու թանկարժեք «Chanel», «Dunhil» եւ այլ բարձրորակ ու բարձրարժեք օծանելիքով, նաեւ նրանց համար, ովքեր իրենց թույլ են տալիս կրելու «Moneblanc»-ի աքսեսուարները՝ գրիչներ, կաշվե իրեր եւ այլն: Իսկ դրանք հայտնի են բարձր գնով, հատկապես գրիչները, որոնց արժեքը սկսվում է 100 ու ավարտվում 150 հազ. դոլարով: «Կա՞ արդյոք Հայաստանում այդ շուկան»: Ֆիրման ներկայացնող «Cosmopolitan Cosmetics» օծանելիքի հանրահայտ ֆրանս-գերմանական խմբի ԱՊՀ տարածաշրջանային մենեջեր Ռենատա Զալյալովան համոզված է, որ կա: Այդ կարծիքը հիմնված է խմբի հայաստանյան դիստրիբյուտոր «Նուշիկյան» ասոցիացիայի հետ մոտ չորսամյա իրենց համագործակցության արդյունքների վրա: Խմբի մեջ մտնող «Gucci», «Rochas», «Dunhil», «Naomi Camble» հանրահայտ ֆիրմաների արտադրանքը մինչ օրս հաջողությամբ է վաճառվում Հայաստանի «փոքր, բայց ոչ սովորական, անսովոր շուկայում, որտեղ շատ են մարդիկ, որոնք շատ զոհողությունների կգնան լավ հագնվելու ու լավ օծանելիք օգտագործելու համար»:

«Cosmopolitan Cosmetics»-ը «Նուշիկյան» ասոցիացիայի հետ համագործակցում է 1997 թ.-ից եւ հայաստանյան օծանելիքի շուկա պաշտոնապես մտած թերեւս առաջին խումբն է: «Նուշիկյան» ասոցիացիայի արտաքին կապերի բաժնի պետ Գեւորգ Ազատյանը տեղեկացրեց նաեւ, որ վերոհիշյալ խմբից բացի ներկայումս ասոցիացիան համագործակցում է օծանելիքի աշխարհում հանրահայտ ֆիրմաների խմբերի հետ՝ «Chanel», «Antonio Purg» եւ այլն, ու դրանով դարձել է բարձրակարգ օծանելիքի շուկայի առաջատարը՝ իր երկու «Բուրմունք» խանութներով: Հայաստանյան շուկայի մասին հարցին ի պատասխան բերվեց միայն մեկ թիվ՝ եթե անցյալ տարի իրացվել է X ծավալի օծանելիք, ապա այս տարի՝ 2,5 անգամ X:

Տեղեկացնենք, որ «Նուշիկյան» ասոցիացիան հայտնի է Հայաստանի սպասարկման ոլորտի իր բիզնեսներով: Ասոցիացիայի մեջ են մտնում բարձրարժեք հագուստի խանութներ («Էդելվեյս»), «Առագաստ» սրճարանը, «Պարադիզ» ջազ-ակումբը, «Նուշիկյան» գովազդային գործակալությունն ու համանուն ավիագործակալությունը, որոնք հատկապես գնողունակ խավի համար են:

Գ. Մ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հասարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Անհիշելի ժամանակներից մարդկանց կենցաղային կյանքում գորգն իր անգնահատելի դերն ունի: Հաճելի ու հարմարավետ դարձնելուց բացի ձեռագործ գորգերը իբրեւ դեկորատիվ-կիրառական արվեստի մի արտահայտություն, մեր կենցաղային կյանքի, տան կահավորանքի էսթետիկական կողմն ապահովող ամենակարեւոր տարրերից են: Իսկ ընդհանրապես, ձեռագործ գորգերն աշխատանքի, քանի որ այստեղ ամեն ինչ արվում է ձեռքով՝ սկսած ոչխարի բրդի լվացումից, չորացումից, գզումից ու մանումից: Օգտագործվում է ավանդական տեխնոլոգիան՝ իլիկը եւ ճախարակը: Գորգերի դիզայնն արվում է Նյու Յորքում, տեխնիկական նկարները Հայաստանում, վերջնական մշակումը (հատուկ նյութերով լվացում) կատարվում է Ցյուրիխում: Այս գորգերը պարունակում են 137 հատուկ կարաններին, հասարակական վայրերին:

Պարսկական, անատոլիական, նաեւ հայկական գորգերի մի շարք տարրերի օգտագործմամբ, ավանդական որոշ նախշազարդերի զուգակցումով, ձեռքի աշխատանքի բարձրորակ կատարումով Թուֆենկյան գորգերը մշակութային արժեք են նաեւ: Դրանք գունային տոնայնությամբ բավականին տարբեր են վառ արտահայտված գույներով

Թուֆենկյան գորգեր՝ «Մոդեռն եւ ավանդական ոճի աշխարհահռչակ գանձեր»

ռեղծվածային են, անմեկնելի: Ժամանակների ընթացքում գորգարվեստն, իհարկե, կրեց բազմաթիվ փոփոխություններ՝ ձեռք բերելով նոր որակներ, հարստանալով գույնի, ձեւի, նախշազարդի ամենատարբեր մշակույթներից վերցրած նոր տարրերով՝ գեղարվեստի ավելի ժամանակակից ըմբռնումներին համապատասխան:

Ամերիկյան «Թուֆենկյան իմպորտ-էքսպորտ վենչըր» ձեռնարկության հիմնադիր Ջեյմս Թուֆենկյանը, որ աշխարհում ձեռագործ գորգերի առաջատարներից է, արդեն դարձել, 1993 թ. Հայաստանում սկիզբը դրեց ձեռագործ գորգերի հինավուրց արվեստի վերածննդին: Սկզբնական տարիների դժվարությունները (իբրեւ տեղանք ընտրվեց Սեւանա լճի ավազանը) աստիճանաբար հաղթահարվեցին, եւ ընկերությունն ընդլայնվեց՝ 4 աշխատողների (մանողների) խմբից հասնելով մինչեւ 1000-ի, ավելացան նաեւ արտադրամասերը, որոնք այժմ գործում են Կրասնոսելսկում, Լճաշենում, Երեւանում, Գավառում: Հայ գորգագործներին իրենց աշխատանքային փորձը փոխանցեցին Նեպալից հրավիրված գորգագործները:

Ընկերության աշխատանքային հաջողություններին մեծապես նպաստեց ձեռնարկության տնօրեն Համբարձում Չիլինգարյանի հմուտ եւ արդյունավետ ղեկավարումը:

Թուֆենկյան ընկերության արտադրած գորգերը ծնունդ են բծախնդիր ու համբերատար աշ-

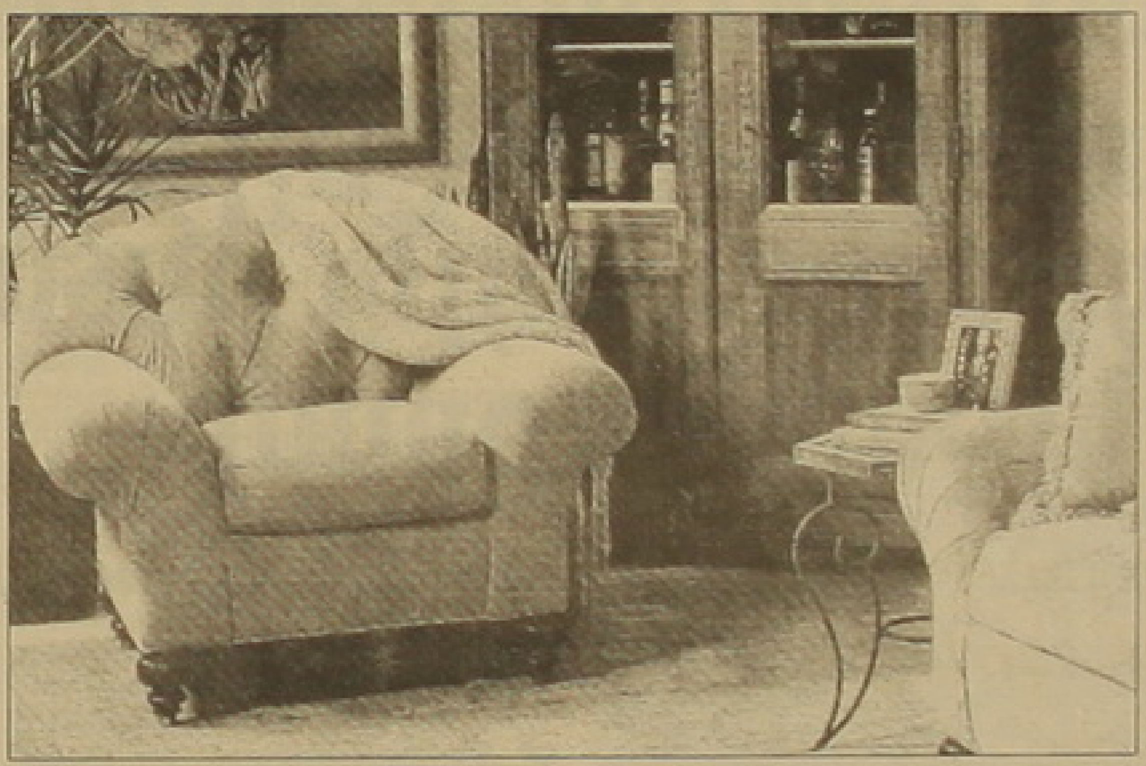

չխամրող երանգներից կազմված գամմա, նրանք ամենատարբեր չափի (0,5 քմ-30 քմ) եւ դիզայնի են, որոնց յուրաքանչյուր 10 քմ-ը պահանջում է 3000 ժամ ձեռքի աշխատանք:

Թուֆենկյան ձեռագործ գորգերի, ներքին հարդարանքի այլ ձեռագործ իրերի սրահի բացում-ցնորհանդեսը տեղի ունեցավ սեպտեմբերի 20-ի երեկոյան: Ցուցադրված էին ձեռագործ գորգերը, կահույքը, ներքին հարդարման իրերը, նրանց ստեղծման գործընթացը (թելի մանում, աշխատանքը դազգահի վրա): Հայ վարպետների ձեռքով արված բարձրաճաշակ, նրբագեղ, չխամրող ու դիմացկուն, հնաոճ ու ժամանակակից այս գորգերը հարմարվետություն, գեղեցկություն ու հմայք կհաղորդեն բնակարանին նախշառատ մեր ավանդական գորգերից: Նրանք շատ ավելի մեղմ, նուրբ երանգներով, հաճախ հազիվ նշմարելի գծանախշային պատկերներով հետաքրքիր նմուշներ են, որոնք նորույթ են, ակնահաճո ու հանգստաբեր եւ, ինչպես ընկերության տնօրեն պրն Չիլինգարյանն է հավաստում, համապատասխան շուկայի եւ սպառողի այսօրվա պահանջին. «Արտադրված է մի հրաշք, որը կբերի բավարարվածություն եւ անդորր»:

Մինչ այժմ ընկերության արտադրանքն ամբողջությամբ արտահանվում էր ԱՄՆ եւ Եվրոպա, իսկ հիմա վաճառվում է նաեւ Հայաստանում՝ Թուֆենկյան ձեռագործ գորգերի խանութ-սրահում (Թումանյան 21/1):

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱՂԱԼՅԱՆ

ՄԱՐԶԵՐ

Աղետի գոտու վերականգնման աշխատանքները քաղաքական ուժերի տեղական մարմինները գնահատում են անբավարար

Շիրակի մարզի կուսակցական «Համաձայնությունը», որ ներառում է ՀՌԱԿ-ի, ԱԺՄ-ի, ԱԻՄ-ի, ՀԺԿ-ի, ՀԴԿ-ի, ՍԻՄ-ի, «Օրինաց երկրի» եւ հայաստանյան ուրիշ կուսակցությունների տեղական մարմինները, հանդես է եկել հայտարարությամբ, որով անբավարար է գնահատում աղետի գոտու վերականգնման աշխատանքները:

ՀՀ նախագահին, ԱԺ նախագահին, վարչապետին ուղղված հայտարարությունը նկատի է առնում մասնավորապես 1998-2001 թթ. վերականգնման աշխատանքներում պետության կողմից ընդունված պարտավորությունների կատարման թերությունները: Այս առթիվ, ի լրացում «Աղետի գոտու վերականգնման 2001-03 թթ. համալիր ծրագրի», «Համաձայնությունն» առաջարկում է վերականգնվող շենքերի շարքում ավելացնել Գյումրիի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ աստիճանի վթարային շինությունները, պետական աջակցություն ցուցաբերել մասնավոր տների վերականգնմանը եւ այլն:

Աղետի գոտու վերականգնման առավել հեռանկարային միտումով «Համաձայնությունը» պահանջում է քայլեր ձեռնարկել Գյումրիի արդյունաբերական ձեռնարկությունները վերագործարկելու եւ աշխատատեղեր ապահովելու, աղետի գոտում ներդրումային ծրագրերը խրախուսելու նպատակով հարկային բեռը թեթեւացնելու եւ Շիրակի մարզից վերջին տարիներին հեռացած ընտանիքների ներգաղթը պետական մակարդակով կազմակերպելու ուղղությամբ:

Վանաձորի քաղաքապետի հանդիպումը կուսակցությունների ներկայացուցիչների հետ

Սեպտեմբերի 19-ին Լոռու մարզպետարանի լրատվության եւ հասարակայնության հետ կապերի բաժնի նախաձեռնությամբ Վանաձորի «Հանդիպում» սրճարանում տեղի ունեցավ քաղաքապետ Սամվել Դարբինյանի հանդիպումը քաղաքական կուսակցությունների մարզի եւ մարզկենտրոնի ներկայացուցիչների հետ:

Ս. Դարբինյանը ներկայացրեց իր պաշտոնավարման անցած երկու տարիներին կատարված աշխատանքները՝ անդրադառնալով դպրոցաշինությանը, բնակարանաշինությանը, ճանապարհաշինությանը, կոմունալ տնտեսությանը, քաղաքում գործող ձեռնարկություններին ու նրանցում առկա աշխատատեղերին:

Հիշատակման է արժանի, որ քաղաքապետարանին ենթակա հիմնարկներում եւ հաստատություններում վճարվել են աշխատավարձի պարտքերը, եւ այժմ ընթացքի մեջ է օգոստոս ամսվա աշխատավարձի վճարումը: Ս. Դարբինյանը հավաստիացրեց, որ մինչեւ տարեվերջ քաղաքի բյուջեն կատարված կլինի, եւ պարտքեր չեն լինի:

Քաղաքապետն անդրադարձավ նաեւ իր նախընտրական ծրագրում առկա խոստումներին, որոնց մի մասը կատարվել է, իսկ մյուսներն ընթացքի մեջ են:

Հանդիպմանը ներկա կուսակցությունների ներկայացուցիչները քաղաքապետին դիմեցին տարաբնույթ հարցերով, որոնց մեծ մասի լուծման շուրջ հիմնականում փոխհամաձայնություն ձեռք բերվեց:

Քաղաքապետի՝ համայնքի տարածքում հանրահավաքների անցկացման վայր Վանաձորի սպորտի պալատի հարեւանությամբ գտնվող հրապարակը սահմանելու որոշման կապակցությամբ դժգոհություն հայտնեցին ՀԿԿ եւ «Արմատ» կուսակցությունների ներկայացուցիչները: Ս. Դարբինյանը հիմնավորելով որոշման դրդապատճառները, կոնկրետ օրինակներով բացատրեց Արցախ պուրակում հանրահավաքների անցկացման աննպատակահարմարությունը:

Մարզկենտրոնում առկա կարեւոր հիմնահարցերի մասին խոսեցին ՍԻՄ, ՀԺԿ, ՀՌԱԿ ներկայացուցիչները, ինչպես նաեւ «տանտերերը»՝ «Նոր սերունդ» երիտասարդական կազմակերպության նախագահը: Դրանց լուծման համար պատրաստակամություն հայտնելով, Ս. Դարբինյանը առաջարկեց ավելի սերտացնել համագործակցությունը՝ ի շահ մեր քաղաքի զարգացման:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻՔՈՅԱՆ

«Հայաստանն իմ տունն է»

Սկիզբը էջ 1

Երեւանի քաղաքապետարանը սեպտեմբերի 17-ին որոշում էր ընդունել, որտեղ ասվում է. «Հայրենիքին եւ հայ ժողովրդին մատուցած անգնահատելի ծառայությունների, իր արվեստով եւ գործունեությամբ Հայաստանն աշխարհին ըստ արժանվույն ներկայացնելու համար Երեւանի «Մոսկվա» կինոթատրոնին եւ «Երեւան» հյուրանոցին հարող հրապարակն անվանակոչել հռչակավոր երգիչ, երգահան, մեծ հայրենասեր Շառլ Ազնավուրի անունով»: Երեւանի քաղաքապետ Ռոբերտ Նազարյանի խոսքն ավարտվեց բուռն ծափերով ու ողջույններով: Ծաղիկներ, բարեմաղթանքներ մեծ արտիստին: Իսկապես տոն: Եվ հասկանալի էր բոլոր ներկաների ձգտումը՝ ավելի մոտիկից շփվելու մեր ժամանակի մեծագույն մարդկանցից մեկի հետ:

Ինքը հուզված էր:

«Իմացած հայերենով չեմ կրնար միկրոֆոնի մեջ շատ խոսել, սկսեց նա իր խոսքը հայերեն: Ասոր համար է, որ հայր Ռաֆայելին ֆրանսերեն կըսեմ, ինքն ալ հայերեն ձեզի պիտի ըսե: Շատ հուզված եմ ու զգացված այս բաների համար, որ ինձ համար անում եք,- շարունակեց Ազնավուրը ֆրանսերեն: Գիտեմ, որ երկնքում եղող ծնողներս շատ երջանիկ պետք է լինեն եւ հպարտ բոլոր այն բաներու համար, որ այստեղ Հայաստանում տեղի կունենան: Իմ ամբողջ կյանքում երբեք չէի մտածեր եւ չէի երազեր, որ այսպիսի պատիվ պետք է ունենայի: Սովորաբար մահվանից հետո են այսպիսի պատիվներ տրվում: Ես ամեն ինչ կանխել եմ փոքր-ինչ չափով: Մաղթում եմ, որ Հայաստանն իր ընթացքը երջանիկ ճանապարհով տանի եւ գտնի իր իսկական տեղը երկինքին տակ, գտնե իր ուրախությունը: Ասոր համար պետք է անցուշ շատ զոհողություններ ընել եւ նաեւ բարեկամության ձգտել դրացիներու, հասկապես իրիններու իրար հետ: Համբուրում եմ ձեզ բոլորին»:

Իհարկե, աշխարհում չկա մի հայ, որին արժեր բացատրել Շառլ Ազնավուրի արժեքը, նրա արածը հայ ժողովրդի, Հայաստանի համար: Սակայն երբեմն հիշեցնել պետք է: Չէ՞ որ երախտագիտությունը բնավ էլ երկրորդական որակ չէ:

«Ես ֆրանսիացի եմ՝ հայկական ծագումով, ասել է նա: Ծնվել եմ Փարիզում, այստեղ էլ կրթություն եմ ստացել, բայց արմատներս Հայաստանում են, իսկ արմատը լեզուն է, ավանդույթներն ու սովորույթները»: Սրանով ամեն ինչ ասված է:

Հայ ժողովրդին պատուհասած երկրաշարժն անտարբեր չթողեց մեծ արվեստագետին, որն արյան կանչով անմիջապես շտապեց Հայաստան: Ստեղծվեց «Ազնավուրը Հայաստանին» կազմակերպությունը, որը հումանիտար օգնություն էր հասցնում Հայաստանին՝ սնունդ, դեղորայք, հագուստ, տնակներ՝ աղետի գոտու համար, բժշկական սարքավորումներ, ինչպես նաեւ բուժումներ էր նշանակում արտասահմանյան բուժական առաջնակարգ հաստատություններում: 1992 թ. Արմավիրում կառուցվեց «Մանուկ» մանկական սննդի գործարանը, իսկ 1998-ին՝ ծերանոց Վանաձորում: 1993 թ.-ից իրականացվեցին մի շարք ծրագրեր. հիդրոկայանների

վերանորոգում Երեւանում, ծմռանը երկժամյա հոսանքի մատակարարում, բազմաթիվ այլ ծրագրերի իրականացում Գորիս եւ Վանաձոր քաղաքներում... «Ազնավուրը Հայաստանին» ծրագրի շրջանակներում զգալի աշխատանք է կատարվել Քաշաթաղի շրջանում, ուր 10 գյուղի համար 21 կմ երկարությամբ կատարվել են էլեկտրիֆիկացման աշխատանքներ, կարգավորել են մի շարք գյուղերի ջրամատակարարման գծերը, վերանորոգվել եւ կահավորվել 40-ի հասնող դպրոցներ... Եվ սա ամբողջը չէ, այն պատճառով, որ հնարավոր չէ չափել անչափելին: Մեծ արվեստագետը միշտ մեր կողքին է եղել եւ կա, կա, որովհետեւ ի լուր աշխարհի հպարտությամբ հայտարարում է. «Ես հայ եմ»:

Անշուշտ, շատ կարեւոր են Ազնավուրի ձեռքբերումները մշակույթի բնագավառում: Բայց մեծ հայրենասերի իր վարքով նա վաղուց արդեն հայտնի է, առավել եւս՝ 1988-ից: Ոչ ոք ոչ մի անգամ չի մոռանա Ազնավուրի գործունեությունը փլատակների վերածված Հայաստանի վերականգնման համար: Ուստի այս ամենը, ինչ վերադարձնում ենք նրան, երախտագիտության մի փոքր նշան է սոսկ:

Անկախություն-10

«Ազգի ամուր ոգին պետք է ձեւավորվի ոչ միայն թշնամու դեմ պայքարում, այլեւ ընտանեկան օջախի երջանկությամբ»

ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի ելույթը ՀՀ անկախության հռչակման 10-րդ տարեդարձի առթիվ

Սկիզբը էջ 1

Անցած տասնամյակում մենք վկան եղանք այնպիսի դարակազմիկ գործընթացների, որ այսօր իրավամբ կարող ենք խոսել նոր դարաշրջան մուտք գործելու մասին: Խոսքը աշխարհաքաղաքական նոր իրողությունների, արժեքային նոր համակարգի մասին է: Ժամանակակից աշխարհն ապրում է որակապես նոր հարաբերություններում, ինչը մեզանից պահանջում է ազգային ու հասարակական գիտակցության նոր աստիճան եւ պատասխանատվության նոր չափանիշներ:

1700 տարի առաջ Հայոց Մեծ Դարձը եղավ հոգեւոր-մշակութային հզոր ազդակ, որի արդյունքում ստեղծվեցին «ոսկեդարյան» գիր ու գրականություն, ճարտարապետության, փիլիսոփայության, պատմագրության հավերժական կոթողներ:

Հայ եկեղեցին ունեցել է եւ ունի առանձնահատուկ դերակատարություն մեր ժողովրդի կյանքում: Նա աշխարհի հնագույն կազմակերպություններից մեկն է, որ անընդմեջ գործում է արդեն 17 դար: Հայ Առաքելական սուրբ եկեղեցին միշտ եղել է իր ժողովրդի եւ պետության կողքին, իսկ պետականության բացակայության պայմաններում նաեւ, ինչ-որ տեղ, փոխարինել նրան:

Պետականության վերականգնումը մեր ժողովրդի գերագույն նպատակն էր, որ դարեր շարունակ իր խոր կնիքն է դրել հայ հասարակական-քաղաքական մտքի եւ մշակույթի գրեթե բոլոր դրսեւորումների վրա:

Մենք չափազանց թանկ գին ենք վճարել անկախության համար: Վերջին երկու-երեք հարյուրամյակների ընթացքում չի եղել հայ ժողովրդի որեւէ սերունդ, որ իր լավագույն որդիների կյանքը, գործը, միտքը եւ նյութական միջոցները դրած չլինի ազգային պետության կազմավորման զոհասեղանին:

Հայոց պետականությունը առաջին հերթին հայ ժողովրդի ինքնադրսեւորման գրավականն է նրա մտքի, ոգու, ձեռներեցության բացահայտման ու արտահայտման միջոցը: Մեր ճակատագիրը մենք պետք է տնօրինենք: Մեր պատկերացումները խոսքի ազատության, մարդու իրավունքների, ազատական տնտեսության եւ իրավական պետության վերաբերյալ համապատասխանում են զարգացած ու բարեկեցիկ երկրների պատկերացումներին եւ միջազգայնորեն ընդունված չափանիշներին: Մեր երկրի լիիրավ անդամակցությունը Եվրոպայի խորհրդին բխում է Հայաստանի ժողովրդի շահերից: Ազգային եւ համամարդկային արժեքները մեզանում ներդաշնակորեն փոխլրացնում են միմյանց: Եվ նախապատրաստվող սահմանադրական բարեփոխումները, որ արդյունքն են քաղաքական եւ մասնագիտական ծավալուն աշխատանքի, նույնպես բխում են արդի պահանջներից:

Այս հիմքերի վրա է, որ բարձրանում է մեր պետական կառույցը: Գուցե բարձրանում է ոչ այնքան արագ, որքան մենք կցանկանայինք, բայց, հավաստիացնում եմ ձեզ, որ արվող քայլերը հիմնավոր են եւ ունեն ծրագրային, ռազմավարական նշանակություն:

Տնտեսական դժվարություններն ու աղքատությունը, որոնց դիմագրավում է այսօր Հայաստանը, կարող են խարխլել հավատը անկախության եւ պետականության հանդեպ: Հայաստանը տասնամյակներ շարունակ մաս էր կազմում խորհրդային պլանային տնտեսության, որն այսօր գոյություն չունի: Բնական է, որ նախկինի փլուզման եւ նոր տնտեսություն ստեղծելու անցման շրջանում ժողովրդի բարեկեցությունը պետք է անկում ապրեր: Աղքատության անկում պետք է լիներ, բայց, համոզված եմ՝ ոչ այն ծավալներով, որ ունեցանք: Սուբյեկտիվիզմ, ոչկոմպետենտություն, անփորձություն եւ վերջապես տնտեսական ռոմանտիզմ. ահա սրանք են տնտեսության ոչ համարժեք անկման պատճառները: Այս ամենը չէր կարող չազդել մեր բնակչության տրամադրությունների վրա: Ազգի ամուր ոգին պետք է ձեւավորվի ոչ միայն թշնամու դեմ պայքարում, այլեւ ընտանեկան օջախի երջանկությամբ, աճող սերնդի լիարժեք կյանքի ուրախությամբ: Այս գործոնները պակաս կարեւոր չեն անկախ պետականության նկատմամբ հավատն ամրապնդելու գործում:

Մենք փնտրում ենք տնտեսական հրատապ հիմնախնդիրների ավելի արդյունավետ լուծումներ: Ժամանակին շատ բան արվում էր առաջին անգամ: Անցան անփորձության եւ սխալների վրա սովորելու ժամանակները: Այժմ անհրաժեշտ են սթափ եւ հաշվարկված մոտեցումներ: Ակնհայտ է, որ Հայաստանի տնտեսությունը կարող է զարգանալ միայն բաց լինելով: Մենք պետք է խրախուսենք արտաքին եւ ներքին ներդրումները, եթե ցանկանում ենք բարելավել ժողովրդի կենսապայմանները: Եթե մենք մտադիր ենք բազմապատկել մեր ազգային հարստությունը, ապա, սթափ գնահատելով մեր նյութական եւ հումքային ռեսուրսները, պետք է ապահովենք արտաքին կապիտալի ներհոսք եւ ստեղծենք բարենպաստ պայմաններ:

Մեր հասարակության մեջ կայունության հիմքը պետք է դառնան տնտեսության մասնավոր հատվածը եւ կայացած միջին դասը: Այսինքն անհրաժեշտ է միջին եւ փոքր բիզնեսի նպատակաուղղված զարգացում: Մասնավոր տնտեսական շահերի կուտակումը, դրանց ազդեցությունը քաղաքական ուժերի մեջ կձեւավորի պատասխանատվություն, ինչն իր հերթին կհանգեցնի հասարակական տեւական կայունության: Սա ագրեսիվ հեղափոխականության չեզոքացման ամենաճիշտ ուղին է:

Այս խնդիրների լուծման համար անհրաժեշտ են կառավարման արդյունավետ գործող կառույցներ, պետական ծառայության համակարգ:

Մենք շարունակելու ենք քաղաքացիների եւ պետական ծառայությունների շփման ընթացակարգերը պարզեցնելու աշխատանքը: Հետզհետե զգալիորեն թեթեւանում է քաղաքացիների, ձեռնարկությունների, կազմակերպությունների կողմից տարատեսակ թույլտվություններ, արտոնագրեր, գրանցումներ ձեռք բերելու գործընթացը:

Պետք է խոստովանել, որ դեռեւս վաղ է խոսել կոռուպցիայի դեմ պայքարում էական հաջողությունների մասին: Կոռուպցիայի դեմ պետք է պայքարել ոչ թե վերահսկող նոր մարմիններ ստեղծելով, ոչ թե բարձրագոչ հայտարարություններով, այլ այդ չարիքը ծնող պատճառները պարզելով եւ վերացնելով, անհրաժեշտ օրենքներն ու օրենսդրական փոփոխությունները ընդունելով, ինչպես նաեւ դրանց խստագույն կիրառմամբ:

Պետական հիմնարկների աշխատանքի արդյունավետության բարձրացման անհրաժեշտությունը շարունակում է մնալ մեր ուշադրության կենտրոնում: Մեզ անհրաժեշտ է լավ կազմակերպված, համակարգված գործող, կուռ եւ փոքրաթիվ պետական մեքենա:

Օրենքների կիրառման կարգապահության բարձրացման հարցն արժանիորեն հասարակությանը հուզող հարցերից է: Առաջնահերթ է մեզ համար այնպիսի մթնոլորտի, պայմանների, ավանդույթի ստեղծումը, երբ օրենքը չկատարելը ոչ միայն անխուսափելիորեն պատժելի կլինի օրենքով, այլեւ պախարակելի եւ անհանդուրժելի ողջ հասարակության կողմից:

Կարծում եմ, վերը նշված խնդիրների իրականացումը կնպաստի մեր հասարակության մեջ պետական հաստատությունների եւ պետական ծառայողների նկատմամբ հարգանքի ձեւավորմանը:

Աշխատատեղերի հիմնախնդիրը, որ ամենացավոտն է մեր ժողովրդի համար, մենք ի վիճակի ենք լուծելու: Ավելին՝ համոզված եմ, որ երկրից դուրս եկած մեր քաղաքացիների շատերը վերադառնալու են այստեղ գտնելով համապատասխան աշխատանք եւ կենսապայմաններ: Մեզ հաջողվեց վերագործարկել մի շարք արդյունաբերական խոշոր ձեռնարկություններ, որոնք ընդամենը մի քանի տարի առաջ համարվում էին անհույս: Այս դրական միտումները շարունակվելու են, եւ շուտով դրական տեղաշարժը զգալի է լինելու մեծաթիվ ընտանիքների համար: Մենք ունենալու ենք առաջընթաց ապրող վերափոխված տնտեսություն:

Մեր անկախության վերընթաց ուղին սկզբնավորվեց Արցախյան պայքարով: Մեր ժողովրդի գիտակցության մեջ դրանք միահյուսված են: Հայոց բանակը ծնվեց ուղղակի մարտի դաշտում, որտեղ իրենց կյանքը զոհաբերեցին հազարավոր հայորդիներ: Նրանցից յուրաքանչյուրի հիշատակը եւ նրանց հավաքական սխրանքը ապրելու է դարեր:

Բանակը կայացավ եւ այսօր ունի մարտունակության բարձր աստիճան: Այս հանգամանքը խաղաղության պահպանման հիմնական գործոններից է, եւ սրա արժեքը պետք է գիտակցի մեզանից յուրաքանչյուրը:

Արցախի խնդրում մենք մնացել եւ մնալու ենք հավասարիմ խնդրի խաղաղ կարգավորման մեր սկզբունքներին: Ինչ վերաբերում է խնդրի կարգավորման ուղիներին, կասեմ միանշանակ. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության փաստացի անկախությունը չի եղել եւ չի կարող լինել առեւտրի առարկա:

Մեր բարդ տարածաշրջանում տեւական խաղաղության եւ կայունության գրավականը մենք տեսնում ենք տարածաշրջանային համագործակցության մեջ: Մենք պատրաստ ենք հարաբերություններ զարգացնել տարածաշրջանի բոլոր երկրների հետ: Մենք պատրաստ ենք լուրջ համագործակցության հարեւանների հետ երկկողմ հարաբերությունների ողջ ընդգրկումով: Այդուհանդերձ, տարածաշրջանային մեր քաղաքականության հիմքը ավանդական գործընկերների հետ ժամանակի քննությունը բռնած մեր հարաբերություններն են: Այդ հարաբերություններում Ռուսաստանը ունի իր ուրույն տեղը: Կարեւորելով Հայաստանի սերտ գործակցությունը եվրոպական եւ այլ միջազգային կառույցների հետ՝ մեր երկրի ապագան մենք տեսնում ենք Հայաստանի՝ արդի աշխարհի հետ համաքայլ ընթացքի մեջ:

Աշխարհը արագ է փոփոխվում: Տեխնոլոգիական հեղափոխությունն աշխարհը դարձրեց ավելի ուժեղ, ավելի արագընթաց, ավելի փոխկապակցված, բայց նաեւ ավելի խոցելի: Մարդկությունը բախվեց միջազգային ահաբեկչություն կոչված չարիքին: Սեպտեմբերի 11-ի ԱՄՆ-ի իրադարձությունները ցնցեցին աշխարհը իրենց դաժանությամբ: Մենք սգում ենք Ամերիկայի հետ միասին, համարում ենք, որ չարիքը պետք է պատժվի եւ պատրաստակամ ենք աջակցել մեր համեստ հնարավորություններով: Ահաբեկչությունը դառնում է գաղափարախոսություն իր ամենաայլանդակ դրսեւորումներով: Հայաստանն իր վրա է զգացել դրա հետեւանքները: Մենք համոզված ենք, որ այս չարիքի դեմ պայքարում համաշխարհային հանրությունը կարիք ունի համակարգված հավաքական ջանքերի:

Հարգելի հայրենակիցներ,

Հայաստանի Հանրապետությունը համայն հայության հայրենիքն է: Աշխարհով մեկ սփռված հայկական բազմաբնույթ կառույցների առկայությունը մեզ ուղղակի պարտադրում է լինել կազմակերպված ազգ: Սփյուռքի եւ հայրենիքի ջանքերի համադրումը Հայաստանի արտաքին քաղաքականության օրակարգային հարցերի լուծման գործում արդեն տվել է իր շոշափելի արդյունքները: Ջանքերի այդ համատեղման ներուժը նոր է սկսում բացահայտվել: Համոզված եմ՝ նվաճվելու են նոր հորիզոններ մեր կազմակերպվածության աստիճանի բարձրացմանը զուգընթաց: Տասը տարի առաջ անհավատալի կարող էր թվալ Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման ներկայիս մակարդակը: Արդյո՞ք, տասը տարի հեռու չի՞ լինելու այն, ինչ այսօր անհավատալի է թվում: Խոսքս վերաբերում է մեր առջեւ ծառացած բոլոր խնդիրներին:

Հայրենիք-Սփյուռք մշակութային, կրթական, մարզական, առողջապահական եւ բազմաթիվ այլ շփումները երբեք այնքան աշխույժ չեն եղել, ինչպես այժմ: Այսօր սփյուռքահայությունը ոչ միայն շարունակում է բարեգործության իր լավագույն ավանդույթները, այլեւ հայրենի իշխանությունների հետ ուս-ուսի աշխատում է նոր ներդրումներ Հայաստան ներգրավելու ուղղությամբ:

Մեր անկախությունը հռչակվեց այնպիսի պայմաններում, երբ Հայաստանի տարածքի մեկ երրորդը վերածված էր ավերակների: Երկրաշարժի ծանր հետեւանքները, տասնյակ հազարավոր մարդկանց կորուստի ցավը եւ հեռանկարի անորոշությունը աղետի գոտում ստեղծել էին ծանրագույն մթնոլորտ: Ցավոք, մի քանի տարի այս հարցը տրված էր մոռացության: Այսօր վերանայվել է աղետի գոտու վերականգնման հայեցակարգը: Ակտիվ աշխատանք է ծավալվել լրացուցիչ ռեսուրսներ ներգրավելու ուղղությամբ: Սահմանվել է խստագույն վերահսկողություն դրանց արդյունավետ օգտագործման նպատակով: Մենք մեր երախտագիտությունն ենք հայտնում ԱՄՆ Զարգացման գործակալությանը, «Լինսի» հիմնադրամին, «Հայաստան» հիմնադրամին, բազմաթիվ անձանց եւ կազմակերպություններին զորակցության եւ վերականգնման աշխատանքներին աջակցելու համար:

Այսօր կարող ենք նշել, որ աղետի գոտում ոչ միայն հնարավոր եղավ հաղթահարել մարդկանց հուսահատ տրամադրությունները, այլեւ բեկում մտցնել վերականգնման աշխատանքների գործընթացի մեջ: Այո, այսօր մենք չենք կասկածում, որ շուտով հրաժեշտ ենք տալու «աղետի գոտի» հասկացությանը:

Հարգելի հայրենակիցներ,

Համընդգրկուն բարեփոխումների արդյունքում եւ մեր բոլորի ջանքերով, համոզված եմ՝ Հայաստանի Հանրապետությունը կարող է դառնալ տարածաշրջանի ամենակազմակերպված, ժամանակակից տնտեսություն ունեցող, ժողովրդավարական պետություն եւ սա մեր ազգային շահերի իրականացման ամենաարդյունավետ ուղին է:

Կրկին շնորհավորում եմ բոլորիս Հայաստանի Հանրապետության անկախության հռչակման 10-րդ տարեդարձի եւ քրիստոնեությունը որպես պետական կրոն հռչակման 1700-ամյակի կապակցությամբ: Այսօր մենք նշում ենք մեծ տոն, որի խորհուրդն ըմբռնելու համար բավական է հիշել, թե երբ է վերջին անգամ հայոց հողի վրա եղել տասնամյա անկախություն: Այսօր մենք նշում ենք մեծ տոն՝ Հայաստանի հավերժական ազատության ու անկախության հանդեպ ունեցած անվերապահ հավատով:

Կեցցե Հայաստանի Հանրապետությունը:

«Արժանապատիվ արծվի» հակաաֆղանական կոալիցիան ճեղքվածք է տալիս

Սեպտեմբերի 11-ին ԱՄՆ-ում կատարված սարսափելի ահաբեկչության մասին ամերիկացիները երեւակայել անգամ չէին կարող: Ինչպես երեւում է ահաբեկչության հետեւանքները իր քաղաքական նպատակներին ծառայեցնելու պաշտոնական Վաշինգտոնի նկրտումներն էլ աներեւակայելի արագություն են հաղորդում քաղաքական միջազգային զարգացումների ընթացքին: Աֆղանստանն ագրեսիայի ենթարկելու ԱՄՆ-ի անզուսպ հակումները որեւէ կասկածի տեղիք չեն տալիս: Դա արդեն չի վիճարկվում: Հակառակ դրան ԱՄՆ-ի եւ նրա դաշնակիցների միջեւ շարունակվում են ակտիվ բանավեճերն առաջիկա պատերազմի նպատակահարմարության, ձեւի, բնույթի եւ տրողության շուրջ: Լուրջ բանավեճերի տեղիք է տալիս աջակցության տարբերակների հարցը: Եթե ԱՄՆ-ը ճնշում է իր դաշնակիցներին, որպեսզի առաջիկա պատերազմում նրանց աջակցությունը լինի անվերապահ, ապա նրանք պատերազմին մոտենում են որոշ վերապահությամբ՝ ճշգրտելու իրենց դիրքորոշումները:

ՆԱՏՕ-ի գծով ԱՄՆ-ի դաշնակիցներից Նորվեգիան նախապես հրաժարվել է մասնակցել Աֆղանստանի դեմ պատերազմական գործողություններին: Բելգիան ու Հոլանդիան նախագահ Բուշից պահանջել էին ավելի մեղմ դիրքորոշում, իսկ Ֆրանսիան, ընդգծելով համատեղ պայքարի անհրաժեշտությունը, դրա ընթացքը սառնասրտությամբ է պայմանավորել: Միաժամանակ Ֆրանսիան ԱՄՆ-ից պահանջել է հստակեցնել «ահաբեկչության սահմանումը», որպեսզի հստակ պատկերացում ունենա ազգային ազատագրական շարժումների նկատմամբ նրա դիրքորոշումների մասին:

Ըստ երեւույթին ակնարկը պաղեստինցիների մասին է, Վաշինգտոնը նրանց «ահաբեկիչներ» է անվանում, իսկ Պաղեստինի ինքնավարությանը՝ ահաբեկչական: Համենայն դեպս, Ֆրանսիան ահաբեկչության սահմանման հարցում տարակարծիք է ԱՄՆ-ի հետ: Իսկ վերջի՞նը: Նրան էլ տարակուսանք է պատճառել Վաշինգտոնում նախագահ Ժակ Շիրակի ելույթը: Թուրքական հեռուստատեսությունը սեպտեմբերի 19-ին անդրադառնալով դրան, ընդգծեց, որ Ֆրանսիայի նախագահը ահաբեկչության դեմ պայքարի հարցում ընդամենը համերաշխություն հայտնեց ԱՄՆ-ին եւ բացարձակապես խուսափեց «պատերազմ» բառն արտասանելուց՝ հրավիրելով իր վրա Վաշինգտոնի անսովոր ուշադրությունը:

Սա հիմք է տալիս ենթադրելու, որ Ֆրանսիան հակված չէ անմիջականորեն մասնակցելու աֆղանական պատերազմին: Ինչ վերաբերում է Գերմանիային, ապա նրա կանցլեր Գերհարդ Շրյոդերը ԱՄՆ-ին խոստանում է տնտեսական եւ քաղաքական լիակատար աջակցություն, ռազմականը՝ անհրաժեշտության դեպքում: Նա այնուհետեւ հայտարարում է. «Գերմանիան պատրաստ է պատերազմի, բայց արկածախնդրության՝ երբեք»: Այս մոտեցումը եթե ոչ տարակարծության, ապա անհամաձայնության նշան է, ինչը հարթելու համար ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Ջորջ Ռոբերտսոնը պատրաստվում էր այցելել Գերմանիա: Օգտվելով առիթից նշենք, որ պատերազմի հարցին նա նույնպես միանշանակ չի մոտենում: Նրա կարծիքով, Աֆղանստանում ռազմական գործողություններ ձեռնարկելու համար անհրաժեշտ է բացահայտել ահաբեկչության կազմակերպիչներին եւ ցույց տալ նրանց կապը դրսի հետ:

Ուրեմն պատերազմի հարցում ՆԱՏՕ-ն եւ այդ կառույցի երկրները որոշակի անհամաձայնություններ ունեն ԱՄՆ-ի հետ: Թերեւս դրանցից միայն Անգլիան է անվերապահորեն պաշտպանում ամերիկյան դիրքերը Եվրոպայում: Ինչ վերաբերում է իսլամական աշխարհին, ապա այստեղ Սաուդյան Արաբիան, Ինդոնեզիան, Պակիստանը նաեւ Թուրքիան բոլոր հարցերում համերաշխություն են հայտնում ԱՄՆ-ին, այդ թվում՝ Աֆղանստանի դեմ պատերազմում: Սակայն դա չի խանգարում այդ երկրների իսլամական ուժերին, որպեսզի նրանք ի համերաշխություն Ուսամա բեն Լադենի եւ թալիբների, իրենց իշխանություններին հակադրվելիս ԱՄՆ-ի շահերին հարվածելու վճռականություն ցուցաբերեն:

Դրանում համոզվելու համար կարելի է անդրադառնալ թուրքական «Սթարի» սեպտեմբերի 20-ի համարին, որտեղ նշվում է բեն Լադենի մոջահեդներից 27 մահապարտների մասին, որոնց «Ինջիռլիքի» ռազմաբազային հարված հասցնելու նպատակով Թուրքիա ներթափանցման առնչությամբ Վաշինգտոնն ահազանգով նախազգուշացրել է Անկարային: Սեպտեմբերի 21-ին «Միլիեթը» գրում է Քյոլնում Թուրքիայի հյուպատոսարանից ստացված ահազանգի մասին, ըստ որի, թուրքական արտաքին գերատեսչությունն անմիջապես դիմում է երկրի ներքին գործերի նախարարությանը, որպեսզի վերջինս միջոցներ ձեռնարկի՝ պաշտպանելու Քեմալ Աթաթուրքի դամբարանն ահաբեկչական հնարավոր գործողությունից:

Ահաբեկչության հավանականությունը սպառնում է նաեւ Սաուդյան Արաբիային: Եթե սպառնալիքը ճնշման տակ է պահում թուրքական եւ սաուդյան իշխանություններին, ապա Ինդոնեզիայի իշխանությունները նախագահ Նաղավադիի գլխավորությամբ ենթարկվում են սեփական ժողովրդի ճնշումներին: Դա հետզհետե սրում է երկրի ներքաղաքական լարվածությունը, իսկ սրումը պայմանավորվում է երկրում հակաամերիկյան զանգվածային ելույթներով: Ակնհայտ է, որ լարվածության պայմաններում Ինդոնեզիան, անկախ Վաշինգտոնում նրա նախագահի ռազմական անվերապահ օգնության խոստումներից, չի կարող ԱՄՆ-ի համար հուսալի հենարան հանդիսանալ աֆղանական պատերազմում:

Հենարանի առումով ավելի քան անհուսալին Պակիստանն է, իսկ նրա

նախագահ Փերվեզ Մուշարաֆի դրությունը երկրում՝ գրեթե անելանելի: Սեպտեմբերի 19-ին նա դիմելով ժողովրդին՝ ԱՄՆ-ում կատարված ահաբեկչության պատասխանատվությունը բարդեց բեն Լադենի վրա եւ թալիբներին մեղադրեց նրան հովանավորելու մեջ: Մինչ նախագահ Բուշը ելույթի առթիվ ողջունում էր Մուշարաֆին, Պակիստանի ազգային պաշտպանության խորհուրդը, որի կազմում ներկայացված են նաեւ իսլամական 34 կազմակերպություններ, խստորեն նախազգուշացնում են նրան եւ հայտարարում. «Եթե Թալիբանը «սրբազան պատերազմ» հայտարարի ԱՄՆ-ին, հայտարարելու ենք նաեւ մենք»: Այդ ընթացքում Քաբուլում հետաձգվում է կրոնական բարձրագույն ատյանի նիստը, որտեղ քննարկվում էր բեն Լադենի հարցը: Ստեղծվում է անորոշ իրավիճակ: Հակառակ դրան թափ է ստանում աշխարհի տարբեր ծայրերից իսլամական խմբավորումների հոսքը Պակիստան, որտեղից նրանք ջիհադին մասնակցելու համար անցնում են Աֆղանստան: Սեպտեմբերի 30-ին Պակիստանի պաշտպանության խորհուրդը վերջնագիր է ներկայացնում Մուշարաֆի վարչակարգին, իսկ Պենտագոնը որոշում է աֆղանական պատերազմի համար տարածաշրջան ուղարկված զինվորների միայն աննշան հատվածին տեղաբաշխել պակիստանյան հողում, մնացածին տեղավորել ռազմանավերում:

Այս որոշումն ընդունվում է ամերիկյան զինվորների անվտանգության երաշխիքների բացակայությամբ: Շուտով կասկածի տակ է դրվում Կարաչիում տեղակայված ամերիկյան ռազմաբազաների անվտանգությունը: Թերեւս դա պայմանավորված է սեպտեմբերի 20-ի լույս 21-ի գիշերը Կարաչիում իսլամականների հակաամերիկյան հուժկու ելույթներով եւ այն բախումներով, որոնք կատարվում են ցուցարարների ու անվտանգության ուժերի միջեւ: Հասկանալի է, որ ցուցարարները դատապարտելով ԱՄՆ-ին, բեն Լադենին են պաշտպանում: Սա կարեւոր հանգամանք է Աֆղանստանի հոգեւոր բարձրագույն ատյանի հետաձգված նիստի, առավել եւս դրա կայացրած որոշման մեկնաբանման առումով:

Ըստ երեւույթին ամերիկյան գործակալությունները ցանկալին որպես իրողություն ներկայացնելու մղումով ատյանի «եթե Ուսամա բեն Լադենը ցանկանա՝ կարող է հեռանալ Աֆղանստանից» ձեւակերպումը գիտակցաբար ներկայացնում են, թե թալիբները նրան վտարում են երկրից եւ դա պայմանավորում են ԱՄՆ-ի պահանջներին տեղի տալու վերջիններիս պատրաստակամությամբ: Ավելին, Սպիտակ տան խոսնակը կտրականապես մերժում է մնացածին այս մոտեցումը եւ պահանջում անհապաղ հանձնել Բեն Լադենին, ինչպես նաեւ «Ալ Ղաիդա» կազմակերպության ղեկավարներին, հակառակ դեպքում՝ սպառնալով պատրաստ լինել «արդարադատություն առանց սահմանների» կոդային անվան տակ նախապատրաստվող պատերազմին: Սպառնալիքներով Կոնգրեսում հանդես է գալիս նաեւ Բուշը: Մինչդեռ թալիբները վերոհիշյալ ատյանի նիստի ավարտին իսլամական աշխարհին կոչ էին արել «սրբազան պատերազմ» հայտարարել ԱՄՆ-ին, եթե նա հարձակվի Աֆղանստանի վրա: Բուշի ելույթից հետո այդ կոչն ավելի հստակ ձեւակերպում է ստանում եւ ընդգծվում է, որ բեն Լադենի հանձնումն ամերիկացիներին բացառված է: Սեպտեմբերի 21-ին ներքաղաքական լարվածությունը Պակիստանում ավելի քան սրվում է: Ուրբաթ օրվա նամազից առաջ եւ հետո Իսլամաբադում, Կարաչիում եւ Փեշավարում տեղի են ունենում իսլամական ուժերի նոր ցույցեր: Ցուցարարներն սպառնում են հարձակվել ամերիկյան ռազմաբազաների վրա: ԱՄՆ-ը Աֆղանստանի դեմ պատերազմական գործողությունների չանցած, արդեն Պակիստանում բախվում է իսլամականների հակազդեցությանը: Հարցը սակայն իսլամականները չեն, այլ այն ազդեցությունը, որ վերջիններս ունեն Պակիստանի զինված ուժերում:

Այս ամենը հիմք է տալիս ենթադրելու, որ հակաաֆղանական կոալիցիան դեռ չձեւավորված՝ ճեղքվածք է տալիս: ԱՄՆ-ին փաստացի չի հաջողվում այդ կոալիցիայի մեջ ընդգրկել իսլամական աշխարհի դաշնակից երկրներին: Ընդհակառակը, հենց այդ երկրներում սպառնալիքի տակ է դրվում ինչպես ամերիկյան զինվորների, այնպես էլ ամերիկյան ռազմաբազաների անվտանգությունը: Դեռ ավելին, իսլամական տարբեր խմբավորումներ շտապում են թալիբներին օգնության: Ուրեմն, նրանք կարողանում են իրենց շուրջ համախմբել հակաամերիկյան ուժերին: Այսպիսով, հակաամերիկյան կոալիցիան հակադրվում է դեռ վերջնականորեն չձեւավորված հակաաֆղանական կոալիցիային, ինչն ամրապնդում է ամերիկացիներին դիմակայելու թալիբների ինքնավստահությունը:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Ջորջ Բուշն ԱՄՆ զինված ուժերին հորդորեց. «Եղե՛ք պատրաստ»

Սկիզբը էջ 1

Սեպտեմբերի 20-ին, Նյու Յորքի ժամանակով 21:00-ին, ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշն ուղերձով դիմեց Կոնգրեսին: Առավել քան քաղաքականացված ամերիկացիներն անհամբերությամբ սպասում էին նախագահի ելույթին. Կապիտոլ Հիլում խմբվել էր ԱՄՆ կառավարությունն ամբողջ կազմով, կոնգրեսականներ, Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Թ. Բլերը, նահանգապետներ: Իր կեսժամանոց ուղերձում նախագահ Բուշը մասնավորապես ասաց. «Ալ Ղաիդան» մեծ ազդեցություն ունի Աֆղանստանում, աջակցում է Թալիբանին: Աֆղանստանում ժողովուրդը տառապում է, շատերը փախել են երկրից, կանայք իրավունք չունեն հեռուստացույց դիտելու, դպրոց գնալու: ԱՄՆ-ը հարգում է աֆղան ժողովրդին, բայց մենք դատապարտում ենք Թալիբանի վարչակարգը: Այդ վարչակարգը սպանություններ է գործում, եւ մենք պահանջում ենք հետեւյալը. ԱՄՆ-ին հանձնել «Ալ Ղաիդայի» բոլոր ահաբեկիչներին, որոնք ապաստանել են Աֆղանստանում: Այս պահանջը քննարկումների եւ բանակցությունների առարկա չէ: Թալիբանը պետք է գործի եւ գործի անմիջապես... Աշխարհի յուրաքանչյուր պետություն պետք է որոշի՝ կամ մեր կողքին է, կամ՝ ահաբեկիչների: Այն պետությունը, որը կօժանդակի ահաբեկիչներին, կհամարվի ԱՄՆ-ին թշնամի պետություն»:

Ջորջ Բուշը ԱՄՆ զինված ուժերին հորդորեց լինել պատրաստ: Գերհզոր պետության առաջնորդը, ըստ էության, պատերազմ հայտարարեց Աֆղանստանին, որոշ իմաստով՝ Իրաքին: Արդեն երկու օր շարունակ ամերիկյան ԶԼՄ-ները շրջանառության մեջ են դրել Բաղդադի իբր հովանավորությունը սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությանը, իբր FBI-ը պարզել է, թե ահաբեկիչները մի քանի ամիս առաջ Եվրոպայում հանդիպել են Իրաքի կառավարության բարձրաստիճան պաշտոնյաների: Հակառակը՝ փոխնախագահ Դիկ Չեյնին, համաձայն «Նյու Յորք թայմսի», ակնհայտ կապ չի տեսնում Իրաքի մասնակցությանը սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչության հետ: Ի դեպ, Չեյնին նախագահ Բուշի ուղերձի ընթացքում բացակայում էր Կապիտոլ Հիլից: Եթե հավատանք «Նյու Յորք թայմսին», ապա Բուշի կառավարության կազմում տեսակետների հակասություններ կան: Այսպես, ԱՄՆ պաշտպանության փոխնախարար Փոլ Վոլֆովիցը, որը համարվում է ազդեցիկ դեմք եւ փոխնախագահ Չեյնիի աշխատակազմի ղեկավար Լուիս Լիբբին ճնշումներ են գործադրում Բուշի վրա, որպեսզի որքան հնարավոր է վաղ եւ լայնածավալ ռազմական գործողություններ սկսեն ոչ միայն բեն Լադենի «Ալ Ղաիդա» կազմակերպության, այլեւ Իրաքում եւ Լիբանանի Բեքաա հովտում տեղաբաշխված ահաբեկչական կայանների դեմ: Վոլֆովիցը եւ Լիբբին փորձում են Սադդամ Հուսեյնին տապալելու նպատակով հարվածել Իրաքին, որը «սպառնալիք է Իսրայելին»: Ինչ վերաբերում է Թալիբանի իշխանությունը օրինական ճանաչած Սաուդյան Արաբիային, Պակիստանին եւ Արաբական Միացյալ էմիրություններին, ապա նրանց վրա ե՛ւ ամերիկյան մամուլը, ե՛ւ վերլուծաբանները, ե՛ւ ԱՄՆ իշխանությունները չեն կենտրոնանում: Հատկապես ուշագրավ է Սաուդյան Արաբիայի պարագան, որը Թալիբանի ամենախոշոր դոնորն է եւ, ըստ էության, բացահայտ կերպով, պետական մակարդակով հովանավորում է միջազգային ահաբեկչությանը: Այս երկրի մասին ԱՄՆ-ում փորձում են քիչ հիշել, իսկ մամուլի համար Սաուդյան Արաբիա անունը տաբու է: Երեկ ABC հեռուստատեսության քաղաքական մեկնաբանը պետքարտուղար Ք. Փաուելի հետ հարցազրույցում հարց տվեց՝ ի՞նչ կարծիքի եք Սաուդյան Արաբիայի մասին, որն աջակցել է Թալիբանին: Փաուելի պատասխանը հստակ էր. «Սաուդյան Արաբիան մեր բարեկամ պետությունն է»:

ԱՄՆ-ն արդեն Պարսից ծոց է ուղարկել լրացուցիչ զինված ուժեր՝ «F-15» եւ «F-16» տեսակի կործանիչներ: Նախագահ Բուշն իր ուղերձում չկոնկրետացրեց, թե հատկապես ինչ ձեւով է պատերազմելու միջազգային ահաբեկչության, մասնավորապես «Ալ Ղաիդայի» դեմ, որի բջիջները, նրա խոսքերով, տարածվել են ավելի քան 50 պետություններում: Իր ուղերձի նախօրեին Բուշը հայտարարեց հետեւյալը. «Ի՞նչ իմաստ ունի 2 մլն դոլար արժողությամբ հրթիռներով հարվածել տասը դոլար արժողությամբ դատարկ վրաններին»: Հայտնի չէ, թե ե՞րբ կսկսվի պատերազմը, որքա՞ն կշարունակվի, ի՞նչ կարժենա եւ այլն: Ամերիկացիների մեծ մասը շարունակում է կողմնակից մնալ պատերազմական գործողություններ սկսելու տարբերակին: Անշուշտ, քիչ չեն նրանք, ովքեր հիշում են Վիետնամի պատերազմը, երբ ԱՄՆ-ը կորցրեց 50.000 զինվոր եւ սպա, կամ ԽՍՀՄ պատերազմը, պարտությունն Աֆղանստանում: Երբ լրագրողներից ոմանք ԱՄՆ որեւէ պաշտոնյայի հարց են տալիս՝ հաշվի առնո՞ւմ եք ԽՍՀՄ դառը փորձը, լսում են կարճ պատասխան. «Այո, հաշվի ենք առնում»: Լոնդոնում լույս տեսնող «Թայմսը» երեկվա համարում գրում է, որ ԱՄՆ-ը եւ Մեծ Բրիտանիան նախապատրաստվում են 10-ամյա պատերազմի ընդդեմ ահաբեկչության, որը կկրի «Արժանապատիվ արծիվ» գործողություններ անունը: Ամերիկյան թերթերն այսօրվա իրենց համարներում այլ անուն են նշում՝ «Հավերժական արդարություն»:

Լույսի եւ հավատի հրաշափառություն

1700-ամյակի շրջանակներում

Հավատի, սիրո եւ միասնականության տոնակատարություն էր երեկ Վազգեն Սարգսյանի անվան հանրապետական մարզադաշտում: Այդ երեկոն կրկին ապացուցեց, որ մենք տերն ենք մեր հոգեւոր ու մշակութային արժեքների:

Բազմահազար հանդիսատեսները եւ տոնակատարության մասնակիցները մեկ րոպե լռությամբ հարգեցին ամերիկյան ողբերգության զոհերի հիշատակը: Դա առավել ազդեցիկ էր Հայաստանում ԱՄՆ-ի դեսպան Ջոն Լենոնի ներկայությամբ:

Ապա հնչեց Հայաստանի Հանրապետության հիմնը:

Հանդիսության մասնակիցներին ողջույնի խոսք էր հղել Ամենայն հայոց կաթողիկոս Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ-ն, որի տեքստը ընթերցեց Երուսաղեմի պատրիարք Թորգոմ արքեպիսկոպոս Մանուկյանը: «Ամեն հայ քրիստոնյա Աստծո շնորհներով զինված զինվորն է Քրիստոսի, ասված է Վեհափառի օրհնության խոսքում: Քաջակորովն Վարդանի պես հավատարիմ իր հավատքին եւ հայրենիքին»:

Մակար Եկմալյան «Հայր մեր», Կոմիտաս վարդապետ «Հրաշափառ» ու «Հայրապետական մաղթանք»... Սրանք սոսկ խոսք ու երաժշտություն չեն, հոգու աղոթք են, որ ասվում էր հանրապետական մարզադաշտում:

- Երկրորդ անգամ եմ մասնակցում այսպիսի հրաշալի միջոցառման, «Ազգի» թղթակցի հետ զրուցելիս ասաց փարիզահայ Արմեն Նիկողոսյանը: Առաջինն Ավարայրի ճակատամարտի 1500-ամյակին նվիրված տոնակատարությունն էր: Որքա՜ն ժպտացող, ուրախ հայեր տեսանք:

Համաձայն ենք մեր փարիզաբնակ բարեկամի հետ: Այսօր մեզ շատ են պակասում տոները, անչափ շատ են պակասում: Բայց երբ մի օր, երկու ժամվա ընթացքում այսքան հայ մոռանում է առօրյա հոգսերը եւ միասնականության ոգով շնչում, ապա կարելի է մտածել, որ հավատը չի մեռել:

«Այս տոնի մասնակից 17 հազար հայ պատանիների միասնականության խորհուրդը մեկ անգամ եւս պիտի ամրագրի ու փաստի այն բյուրեղացած ճշմարտությունը, որ Լուսավորչի Սուրբ կանթեղից ճառագած հավատի ու սիրո լույսը, որը 17 դար առաջնորդում է հայ ժողովրդին, նրա լինելիության ու զարթոնքի գրավականն է»:

Այս տոնը եկավ հաստատելու Սեպուհ արքեպիսկոպոս Աճեմյանի խոսքը:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Բազում են ներկայացածները, իսկ ընտրյալնե՞րը...

Արդեն հայտնի են այն ստեղծագործությունները եւ հեղինակները, որոնք մասնակցելու են գրականության եւ արվեստի Հայաստանի պետական մրցանակաբաշխությանը: Այդ մասին հայտնեց պետական բարձրագույն մրցանակը շնորհող հանձնաժողովի նախագահ Ռազմիկ Դավոյանը:

Գրականության բնագավառում. Արմեն Մարտիրոսյանի «Ժամերգություն», Ռաֆայել Նահապետյանի «Ագռավի աղջիկը», Զորի Բալայանի «Կյանք մահից հետո», «Սպիտակի դասերը», «Բժիշկ Մարուքյանը», «Ամարաս», Վիգեն Խեչումյանի «Հայրս», Հովիկ Հովեյանի «Ծեսը» եւ «Թափառական ամառներ», Արեւշատ Ավագյանի «Ոգենյութ», Էդվարդ Միլիտոնյանի «Մատնահետք», Աղասի Այվազյանի «Ալիքի», Մկրտիչ Սարգսյանի «Դարավերջի հայը», Հրաչյա Սարուխանի «Աստծո առավոտ», Հենրիկ Էդոյանի «Կյանքը իմ ուղին», Անատոլի Հովհաննիսյանի «Տաք երկիր» ժողովածուները:

Երաժշտություն եւ կատարողական արվեստ. Էդուարդ Հայրապետյանի սիմֆոնիաներից մեկը եւ Ռուբեն Ալթունյանի «Օրհներգ 1700-ամյակին» կոնցերտների շարքը:

Թատերական արվեստի բնագավառ. Երեւանի դրամատիկական թատրոնի «Հիսուս Նազովրեցին եւ նրա երկրորդ աշակերտը» (բեմադրող ռեժիսոր Արմեն Խանդիկյան) եւ «Կատակերգություն» (բեմադրող ռեժիսոր Ռոբերտ Հարությունյան), Գ. Սունդուկյանի անվան պետական ակադեմիական թատրոնի «Բալենու այգին» (բեմադրող ռեժիսոր Վահե Շահվերդյան), Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմեդիայի պետական թատրոնի «Տեր, մի թող մեզ անտեր» (բեմադրող ռեժիսոր Երվանդ Ղազանչյան) բեմադրությունները:

Կերպարվեստի բնագավառ. «Էքսպո-2000» համաշխարհային ցուցահանդեսում հայկական տաղավարի ձեւավորումը (Կարեն Աղամյան), Սամվել Պետրոսյանի Արաբական Միացյալ Էմիրությունների Շարժա քաղաքի Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցու նկարները, Վարուժան Վարդանյանի «Խաչելություն» գեղանկարչական շարքը, «Երեւան» հյուրանոցի ինտերիերում Ռուբեն Ղեւոնդյանի որմնանկարները, 2000 թ. Նկարիչների միությունում Ռուբեն Աղալյանի անհատական ցուցահանդեսը, Արամ Խաչատրյանի հուշարձանը (հեղինակ Յուրա Պետրոսյան):

Ճարտարապետություն եւ քաղաքաշինություն. մրցանակի են ներկայացվել «Երեւան» հյուրանոցի վերակառուցման հեղինակներ Համլետ Խաչատրյանը (Հայաստան) եւ Ջերմանո Ագեմոն (Իտալիա), Երեւանի Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցու հեղինակներ Ստեփան Քյուրքչյանը եւ Յուրի Ղալլաքյանը, Դավիթաշենի կամրջի հեղինակներ Ռոմեն Ջուլհակյանը եւ Սեմյոն Բաղդասարյանը:

Կինոարվեստ. Ալբերտ Մկրտչյանի «Ուրախ ավտոբուս» եւ Վիգեն Չալդրանյանի «Լռության սիմֆոնիա» ֆիլմերը:

Հոկտեմբերին կոլեկտիվ դիտումներ ու լսումներ են անցկացնելու պետական մրցանակներ շնորհող հանձնաժողովի անդամները, իսկ գրքերը, հասկանալի է, հանձնաժողովի անդամները կարդալու են անհատական կարգով:

Ս. Գ.

«Օրեր» հրաղարձությունների հարահոսում

Լույս են տեսել Պրահայում հրատարակվող «Օրեր» համաեվրոպական անկախ ամսագրի 5-6, 7-8 համարները: Հետաքրքրական եւ ամենաբազմազան բնույթի՝ հայաստանյան եւ դարաբաղյան քաղաքական, տնտեսական, մշակութային կյանքին վերաբերող հիմնականում հավիրճ տեղեկատվությամբ, ինչպես եւ սփյուռքահայ համայնքներում տեղի ունեցող որոշ իրադարձությունների լուսաբանումներով համեմված, ամսագրի հերթական թողարկումները բովանդակում են վերլուծական բնույթի մի շարք հոդվածներ:

Անցած ամիսների առավել ցավոտ մի խնդրի՝ հայաստանյայց եկեղեցական կյանքի ներկա վիճակի եւ մեր նվիրապետական աթոռների միջեւ փոխհարաբերությունների լարվածությանը՝ եկեղեցական թնջուկի առնչությամբ Հակոբ Ասատրյանը հույս է հայտնում, որ մեր նվիրապետական աթոռների գահակալները ողջամիտ կգտնվեն աջակցելու եւ հզորացնելու Մայր աթոռը, որով էլ կմեղմեն քաղաքական կուսակցությունների մրցակցությունը սփյուռքահայ համայնքներում վարկանիշներ ձեռք բերելու համար:

Հակոբ Ասատրյանը հանգամանալից անդրադարձ է կատարում այս տարվա ապրիլի 24-ին Ամենայն հայոց հայրապետ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Բ-ի եւ Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոս Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Արամ Ա-ի՝ իր նշանակությամբ բացառիկ եւ պատմական առաջին միասնական ուխտագնացությանը Դեր Զոր՝ Ս. Նահատակաց եկեղեցի, որտեղ 86 տարի անց առաջին անգամ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը պատարագ մատուցեց բյուրավոր անմեղ զոհերի հիշատակին:

Եկեղեցական կյանքում տեղի ունեցող իրադարձությունների շարքում «Օրերը» ընթերցողին տեղեկացնում է նաեւ Լիբանանի նախագահի՝ Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածին կատարած այցի, Ամենայն հայոց հայրապետի Հյուսիսային Ամերիկայի թեմեր կատարած այցերի եւ Անթիլիասում տեղի ունեցած Սյունոդնորհնեքի մասին:

«Օրերը» իբրեւ պատմական ու քաղաքական հուշամասյան է ներկայացնում «բանավոր հուշարձանների ճարտարապետի» Վերժինե Սվազլյանի «Հայոց ցեղասպանություն» 500 էջանոց ստվարածավալ աշխատությունը, որն արդյունք է հեղինակի տասնյակ տարիների անդուլ ու տքնաջան աշխատանքի:

Ուշագրավ վերլուծականով է ներկայացնում հայ-թուրքական հարաբերությունների ներկա փուլը «Ազգ» թերթի մեկնաբան Հակոբ Չաքրյանը: Չնայած հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորումն անհրաժեշտ նախադրյալ է Անդրկովկասում լարվածությունը թուլացնելու համար, այնուամենայնիվ «երկխոսության Թուրքիայի պատրաստակամությունը որպես կանոն հանգում է Հայոց ցեղասպանության բանաձեւերի չեզոքացման», գրում է թղթակիցը:

Օրերի հուլիս-օգոստոսյան համարները հիմնականում նվիրված եւ լուսաբանում են հունիսի 1-4-ը Բոննում տեղի ունեցած եվրոպահայության հերթական հավաքը: «Եվրոպահայ միությունների» ֆորումի (ԵՀՄՖ) երրորդ խորհրդաժողովի ընթացքում «Հայկական սփյուռքն ու համաշխարհայնացումը» թեմայով կարդացած 4 զեկուցումներից 3-ը ամբողջությամբ ներկայացված են ընթերցողին, ինչպես նաեւ ԵՀՄՖ-ի ընդհանուր քարտուղարի հաշվետու զեկուցումը: (Պրոֆ. Խաչիկ Թեոլեոյանի «Հայ անդրազգի համար ստեղծել պատշաճ միություններ», գերշ. Նորվան եպիսկոպոս Զաքարյանի «Եկեղեցին պետք է մտավորականացնի իր փորձառությունը», Գերմանիայում Հայաստանի դեսպան Աշոտ Ոսկանյանի «Հայաստանը համաշխարհայնացման կոնտեքստում»):

«Օրերը» անդրադարձել է նաեւ Ժնեւի հայկական փոքրիկ, բայց «մտավորական» համայնքին: Հետաքրքրությամբ է ընթերցվում շվեյցարահայ բանաստեղծ Վահե Գոդելի հետ նրա ծննդյան 70-ամյակի առթիվ Ալեքսանդր Թոփչյանի վարած հարցազրույցը:

Վահե Գոդելի կարծիքով, «բանաստեղծն այսօր մենակության եւ մոլորումի տագնապների ճարակ է դարձել»: Համարի անակնկալը Ժնեւից նկարահանումների համար Պրահա ժամանած աշխարհահռչակ երգիչ Շառլ Ազնավուրի հետ պատահական հանդիպման արձագանքներն են՝ վաղուց ի վեր փառքի դափնիները նվաճած արվեստագետի պարզ, սովորական պահվածքը անչափ հմայք են հաղորդում նրա մարդկային կերպարին, եւ ինչպես Ազնավուրն է ասում. «Մենք օտարության մեջ ծնված ենք, մենք օտարության մեջ պիտի ապրենք»:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Պահպանել մշակութային ժառանգությունը

Երկու օր շարունակ Թեքեյան մշակութային կենտրոնում ընթանում էր մշակութային ժառանգության պաշտպանությանը նվիրված միջազգային գիտաժողով, որին մասնակցում էին Իտալիայի, Հունաստանի, Թուրքիայի, Ռուսաստանի Դաշնության, Իրանի Իսլամական Հանրապետության, Վրաստանի, Հայաստանի եւ մի շարք երկրների, նաեւ չորս միջազգային կազմակերպությունների (ՅՈՒՆԵՍԿՕ, Իկոմոս, Եվրախորհուրդ, Ինտերպոլ) փորձագետներ: Կոնվենցիաների առկայությունը, նյութականը, փորձը դեռեւս բավարար չեն եւ, ըստ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի, «այստեղ լուրջ կամքի խնդիր կա, որովհետեւ մեզ համար սա նաեւ քաղաքական խնդիր է հատկապես Հայաստանի ու երկու հարեւան երկրների համար: Մենք գտնում ենք, որ հատկապես մշակույթը հիմնական խթան է ժողովուրդների միջեւ հասկացողության հաստատման, համագործակցության, եւ որ այս ճանապարհով մենք կկարողանանք հատկապես շատ ավելի բարենպաստ մթնոլորտ ստեղծել մեր ժողովուրդների համագործակցության եւ մեր քաղաքական խնդիրների լուծման հարցում»: Իսկ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի Հայաստանի գործերով ազգային հանձնաժողովի գլխավոր քարտուղար եւ գիտաժողովի կազմակերպիչ Վարդուհի Ասատուրյանի կարծիքով՝ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի մշակութային քաղաքականության հիմնական ուղղություններից մեկն իրավական դաշտի ամրապնդումն է: Մշակութային ժառանգության կոնվենցիան գործում է արդեն 30 տարի, իսկ Հաագայի կոնվենցիան մոտ 50 տարի, սակայն վերջին իրադարձությունները ցույց տվեցին, որ դեռեւս շատ խնդիրներ կան լուծելու: Մասնակիցները գիտաժողովից ակնկալում են անդամակից երկրների միջեւ ստեղծել ավելի սերտ համագործակցություն:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Ոգեշնչման անսպառ աղբյուր

Արտասահմանյան երկրների հետ մշակութային կապի եւ համագործակցության հայկական ընկերության (ԱՕԿՍ) ցուցասրահում բացվեց գեղանկարիչ Սրապիոն Դանիելյանի աշխատանքների ցուցահանդեսը:

Արվեստասերներին ներկայացված փոքրաքիվ աշխատանքները (թվով 19) նկարչի վերջին երկու տարիների աշխատանքի արդյունք են: Ս. Դանիելյանը նախկինում մասնակցել է հանրապետական տարբեր ցուցահանդեսների, բայց անհատական այս ցուցադրությունն առաջինն է:

Գեղանկարիչն իր վառ, ցայտուն գույներով պատկերել էր հայրենի բնաշխարհը («Բնանկար», «Երգ»): Բնության գլուխգործոց համարելով կնոջը, նա կենտրոնացել է հավերժական այս առեղծվածի վրա: Հեղինակի ոգեկոչման ու պաշտամունքի առարկան ցուցադրության «աղն» էր: Բոլոր այս վերնագրերի տակ՝ «Մոդել», «Առավոտ», «Լողափ», «Ծաղիկներ», «Լուսնյակ գիշեր», «Մերկը», «Լուիզան», «Պատուհանի մոտ» կանացի կերպարներ են թաքնված՝ իրենց մերկության մեջ շքեղ, հեզ, հանդարտ, անմիջական ու մի քիչ էլ տխուր:

Նկարների մեջ առանձնանում էր գեղանկարչի «Ինքնադիմանկարը», որը տղամարդ-իրողության միակ հիշեցումն էր կարծես:

ԷԼԵՆ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

ՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

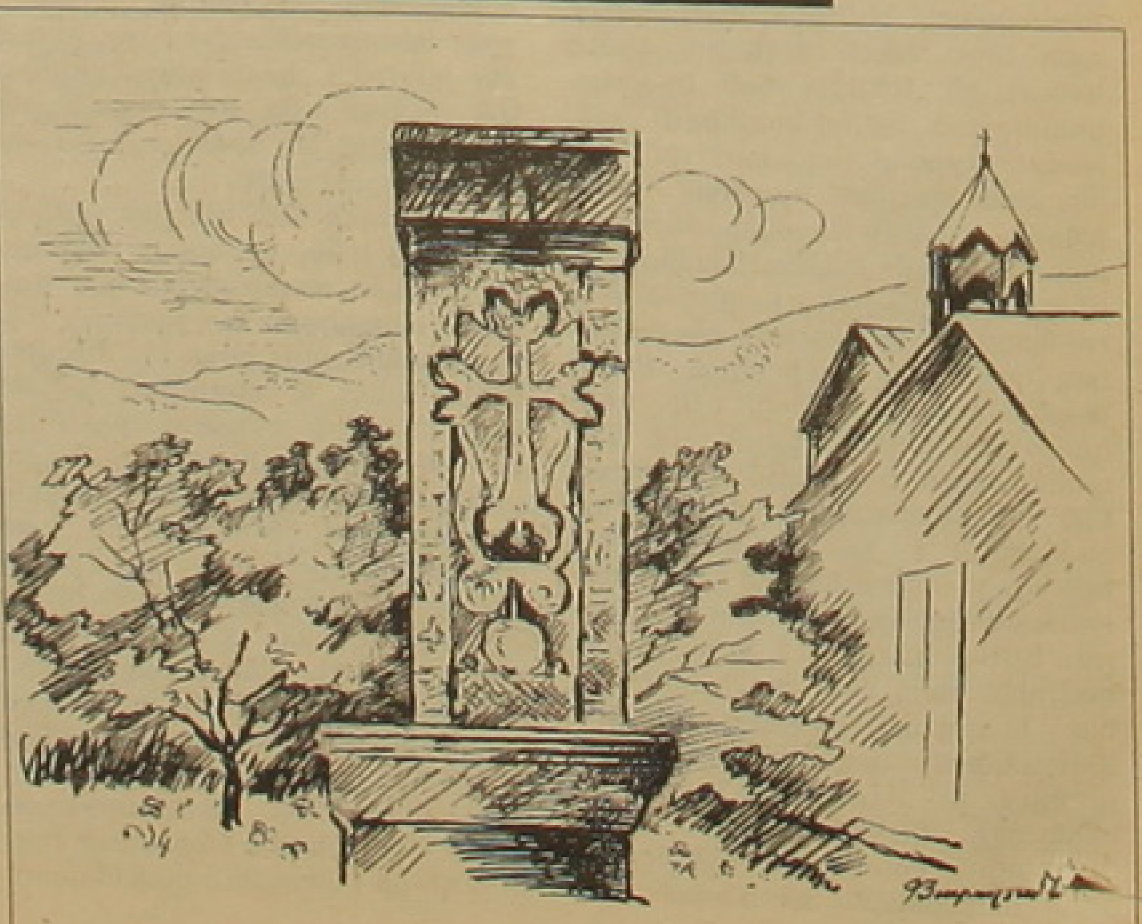

Կինոյի պատմությունը լի է կյանք չառած մտահղացումներով ու չօգտագործված հնարավորություններով, որոնք հաճախ ավելի հետաքրքիր են, գրավիչ, քան այն ամենը, ինչ հաջողվել է իրագործել:

Անտեսանելի ֆիլմեր

«Աստվածային կատակերգություն»

Ժամանակին կար Դանտեի «Աստվածային կատակերգությունն» էկրանավորելու մի հոյակապ նախագիծ, ըստ որի, Ակիրա Կուրոսավան պետք է նկարահաներ դժոխքը, Ֆեդերիկո Ֆելլինին՝ քավարանը, իսկ Ինգմար Բերգմանը՝ դրախտը: Բայց Ֆելլինին, կնքելով մահկանացուն, ինքն ուղեւորվեց քավարան: Բերգմանն իր դրախտը գտել է այն մեկուսի կղզում, ուր ապրում է արդեն երկար տարիներ: Միայն Կուրոսավային վիճակվեց ինչ-որ չափով կենսագործել «Աստվածային կատակերգության» իր մասը: 1990-ին՝ մահից ութ տարի առաջ, նա նկարահանեց «Երազներ» ֆիլմը, որի «Արտասվող դեւը» նովելում բնապահպանական աղետից հետո խաթարված աշխարհը որքան համահունչ է գեհենի մասին բուդդայական պատկերացումներին, նույնքան էլ նման դանտեական դժոխքին: Բայց դրա հետ մեկտեղ, ֆիլմի ութ տեսիլք-նովելներից մի ուրիշում Կուրոսավան պատկերեց նաեւ երկրային դրախտը իր հովվերգական անխռովությամբ:

«Կուրաժ մայրիկը եւ նրա զավակները»

1969-ին Մարիա Կալլասը Մեդեա խաղաց Եվրիպիդեսի ողբերգության մոտիվներով Պիեռ Պաոլո Պազոլինիի նկարահանած համանուն ֆիլմում: Սա աշխարհահռչակ երգչուհու առաջին կինոդերն էր, թեեւ Մեդեան «հարյուրամյակի պրիմադոննայի» նշանավոր դերերգերից մեկն էր բեմում: Այդ արտասովոր կինը, որն օժտված էր աստվածուհու տեսքով եւ ողբերգակ դերասանուհու տաղանդով, այնպես հմայեց Պազոլինիին, որ նա հափշտակվեց «Կուրաժ մայրիկը եւ նրա զավակները» էկրան փոխադրելու գաղափարով: Բայց Բերթոլդ Բրեխտի հանրահայտ պիեսը Կալլասի մասնակցությամբ, այդպես էլ մնաց գեղեցիկ երազանք: Ի դեպ, Կալլասից առաջ Սոֆի Լորենին եւս չէր հաջողվել Կուրաժ մայրիկ խաղալ: Իսկ Մեդեան դարձավ Կալլասի առաջին եւ վերջին դերը կինոյում:

«007 գործակալը»

60-ականներին Անդրե Կայատը մտադիր էր «007 գործակալը» վերնագրով երգիծական կատակերգություն նկարահանել, որտեղ Շառլ Ազնավուրը պիտի ծաղրանմանակեր անհողդողդ գերմարդ եւ առնական բոլոր շնորհների խորհրդանիշ Ջեյմս Բոնդին: Կայատի «Հռենոսի անցումը» ֆիլմի գլխավոր դերակատարման համար Ազնավուրը 1960-ին արժանացել էր Կաննի միջազգային փառատոնի մրցանակին: Ինչպես այդ, այնպես էլ «Գլուխը պատին», «Կրակել դաշնակահարի վրա», «Թոբրուկ գնացող տաքսին» ֆիլմերում նա փոքր մարդու, հակահերոսի մարմնացյալ պատկերն էր: Կայատի ծրագրած կատակերգության մեջ Ազնավուրը հենց հակաջեյմսբոնդային իր բնույթն ու կերպարանքն էլ պիտի խաղարկեր:

«Նապոլեոն»

Սերգեյ Սոլովյովի չիրականացած ֆիլմում Ֆրանսիայի կայսեր դերի ամենահավանական թեկնածուն Ռոբեր Դե Նիրոն էր: Հիմա դերասանին մնում է մխիթարվել Բոնապարտի այն խոսքերով, որոնք նա, պղնձե սալիկի վրա փորագրված, պահում է իր աշխատասենյակում. «Անհաջողությունը հանճարի մայրն է»:

Արժե դիտել

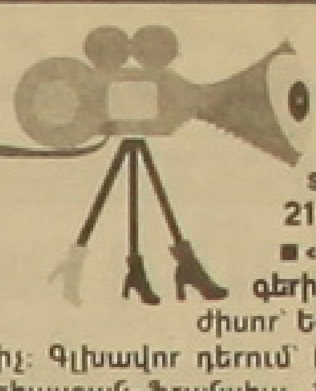

24 սեպտեմբերի, 21:55 Հ1
■**«Եվրոպայի գերին»**★★★: Ռեժիսոր՝ Եժի Կավալերովիչ: Գլխավոր դերում՝ Ռոլան Բլանշ: Լեհաստան–Ֆրանսիա, 1989:
Աքսորյալ Նապոլեոն Բոնապարտի կյանքի «վերջին արարվածը» Սուրբ Հեղինե կղզում:

24 սեպտեմբերի, 01:10 Հ1
■**«Բոսորագույնը»**★★★: Ռեժիսոր՝ Արթուրո Ռիպշտեյն: Դերերում՝ Ռեխինա Օրոսկո, Դանիել Խիմենես Կաչին: Մեքսիկա, 1996:
Սեւ հումորով շաղախված քրեական ռոմանս մեքսիկական Բոնիի եւ Քլայդի մասին:

25 սեպտեմբերի, 01:10 Հ1
■**«Անձրեւի մարդը»**★: Ռեժիսոր՝ Բարի Լեւինսոն: Դերերում՝ Դաստին Հոֆման, Թոմ Քրուզ: ԱՄՆ, 1988:
Մեկմեկու անհաղորդ եղբայրների ուղեւորությունը մերձավորին գտնելու պատմություն է, սիրո, կարեկցանքի, գթասրտության դաս, որն ամերիկյան կինոակադեմիան խրախուսել է 3 «Օսկարով»:

27 սեպտեմբերի, 01:10 Հ1
■**«Թրումենի շոուն»**★: Ռեժիսոր՝ Փիթեր Ուիր: Դերերում՝ Ջիմ Քերի, Էդ Հարիս: ԱՄՆ, 1998:
Փոքր մարդու՝ մարիոնետի տրագիկոմեդիան ամենաթափանց հեռուստատեսության դարում:

28 սեպտեմբերի, 00:30, НТВ
■**«Ինն ու կես շաբաթ»**★: Ռեժիսոր՝ Ադրիան Լայն: Դերերում՝ Միքի Ռուրք, Քիմ Բեսինջեր: ԱՄՆ, 1986:
Ֆիլմի էրոտիկ խաղերի տակ տխուր իրողություն է պահված. սիրո ավանդական ձեւերը սպառվել են այսօրվա «հոգնած մարդու» համար, եւ նա հավելյալ խթաններ է փնտրում զգացմունքների կորուսյալ թարմությունը վերագտնելու համար:

28 սեպտեմբերի, 01:05 РТР
■**«Ուրվական շունը. սամուրայի ուղին»**★★: Ռեժիսոր՝ Ջիմ Ջարմուշ: Գլխավոր դերերում՝ Ֆորեսթ Ուայթեքեր: ԱՄՆ, 1999:
Ներկայիս աշխարհում, ուր երբեմնի արժեքների բեկորներն են միայն մնացել, Ուրվական շուն մականունով ինքնակոչ սամուրայը մեռնող դասի վերջին մոհիկանն է:

29 սեպտեմբերի, 00:00 РТР
■**«Տաղանդավոր միստր Ռիփլին»**★★★: Ռեժիսոր՝ Էնթընի Մինգելա: Դերերում՝ Մեթ Դեյմոն, Ջուդ Լո, Գվինեթ Փելթրոու: ԱՄՆ, 1999:
Պատրիսիա Հայսմիթի նշանավոր վեպի էկրանացումը, որի հերոսը համակված է իր «ես»-ից ազատվելու, ուրիշը դառնալու ձգտումով:

30 սեպտեմբերի, 15:20 Արմեն-Ակոբ
■**«Հրաշալին»**★: Ռեժիսոր՝ Ֆիլիպ դը Բրոկա: Դերերում՝ Ժան-Պոլ Բելմոնդո, Ժակլին Բիսեթ: Ֆրանսիա–Իտալիա, 1973:
Բելմոնդոն ծաղրում է Բելմոնդոյին՝ բազում ֆիլմերից քաջածանոթ իր կորովի հերոսին:

30 սեպտեմբերի, 21:25 Արմեն-Ակոբ
■**«Ընդհատված կյանք»**★★: Ռեժիսոր՝ Ջեյմս Մենգոլդ: Դերերում՝ Ուայնոնա Ռայդեր, Անջելինա Ջոլի, Վուփի Գոլդբերգ: ԱՄՆ, 1999:
«Թռիչք կկվի բնի վրայով» հանրահայտ ֆիլմի իգական տարբերակը, որն Ա. Ջոլիին «Օսկար» է բերել:

30 սեպտեմբերի, 22:25 ԱՐ
■**«Խաղատուն»**★: Ռեժիսոր՝ Մարտին Սկորսեզե: Դերերում՝ Ռոբերտ Դե Նիրո, Շարոն Սթոուն, Ջո Պեշի: ԱՄՆ, 1995:
70-ականների Լաս Վեգասի շուքն ու աստառը:

30 սեպտեմբերի, 22:30 НТВ
■**«Ածելու շեղբին վազողը»**★: Ռեժիսոր՝ Ռիդլի Սքոթ: Դերերում՝ Հարիսոն Ֆորդ, Ռութգեր Հաուեր: ԱՄՆ–Մեծ Բրիտանիա, 1982:
Ֆանտաստիկ դրամա, ուր մարդու դեմ ռոբոտների ըմբոստացման թեման անսպասելի խոհերի տեղիք է տալիս:

30 սեպտեմբերի, 24:30 Հ1
■**«Սիրային տրամադրություն»**★★★: Ռեժիսոր՝ Վոնգ Կար-Վայ: Դերերում՝ Թոնի Լեյուն, Մեգի Չեյուն: Հոնկոնգ–Ֆրանսիա, 2000:
Արտասովոր նրբագեղությամբ աչքի ընկնող այս մելամաղձոտ մելոդրամը ռեկորդային թվով մրցանակներ է շահել՝ դասվելով անցյալ տարվա լավագույն ֆիլմերի շարքը:

30 սեպտեմբերի, 23:55 РТР
■**«Վատել»**★: Ռեժիսոր՝ Ռոլան Ժոֆե: Դերերում՝ Ժերար Դըպարդյո, Ումա Թըրմեն, Թիմ Ռոթ: Ֆրանսիա–Մեծ Բրիտանիա, 2000:
Արքունական տոների արարողապետ Ֆրանսուա Վատելի պատմությունը՝ 17-րդ դարի Ֆրանսիայի նկարագեղ ֆոնին:

Տարզանի պատմությունը

մաս երրորդ

Այն ժամանակից ի վեր, ինչ Բերոուզի վիպաշարի հերոսը՝ ջունգլիի ազատասեր որդին, վերաբնակվեց հոլիվուդյան կինոպավիլյոններում, անհնար էր չնկատել, որ էկրանային Տարզանը շատ ավելի պարզունակ արարած է, քան իր գրական նախատիպը: Ջունգլիում իշխում է նա, ով ուժեղ է, ուստի «բնական ընտրության» հետեւանքով երեւան եկած «կատարյալ մարդու» պատկերը, այս տրամաբանությամբ, պողպատե մկանների կարծր զրահն էր: Ըստ այդմ էլ Տարզանի դերակատարներին ընտրում էին՝ ելնելով նրանց առնական արժանիքներից: Ոչ ամենահռչակավոր Տարզանի տիտղոսակիր Ջոնի Վայսմյուլլերը, ոչ էլ նրա տասնյակ փոխանորդները, բացառությամբ Քրիստոֆ Լամբերի, չէին փայլում դերասանական ձիրքով կամ թեկուզ արտահայտիչ դիմախաղով: Հուժկու իրանն ու ատլետիկ կազմվածքը բավարար երաշխիք էին «ջունգլիի արքա» կարգվելու համար, իսկ քաղաքակրթության հետքերից անմասն Տարզանի հուզաշխարհը հանգում էր նախնադարյան բնազդներին:

Բայց ուժի պաշտամունքը, որ Հոլիվուդի վաղեմի թուլությունն է, «սպիտակամորթ վայրենու» կերպարի միակ «լցոնը» չմնաց: Հետզհետե այդ «լցոնը» համեմվեց շաքարաջրած ամերիկանիզմի ոգով եւ զանգվածային սպառման մշակույթի փայլփլուն արժեքներով: Ջոնի Վայսմյուլլերի պարզամիտ Տարզանը ֆիլմերից մեկում ճակատն է կնճռոտում. «Փողն ի՞նչ է»: Մինչդեռ հետագա շատ ժապավեններում նույն Տարզանն արդեն Օստապ Բենդերին չզիջող ջանադրությամբ հետամուտ է «ոսկե հորթին» եւ թաքցված գանձերի հեքիաթային հարստություն է անվերջ որոնում: «Շարքային գիտակցության» տեր հանդիսատեսին սիրաշահելու նպատակով մարդ-կապիկը վերածվեց նույնիսկ օրինավոր ընտանիքահայրոջ: Դեռ 1920 թ. «Տարզանի որդին» ֆիլմում տեր եւ տիկին Տարզանները զավակ պարգեւեցին, որի համար անուն չէր գտնվել, եւ նրան պարզապես կոչում էին տղա՝ boy: Բերոուզի հերոսը նմանվեց անտառաբնակ հայրիկի, որը զբաղված է իր ընտանիքը ջունգլիի դարանամուտ որոգայթներից պաշտպանելու սրբազան գործով: Էկրանային տարզանապատումն աստիճանաբար դարձավ ծեծված խաղաքայլերի մի հավաքածու, ուր պտտվում էր մշտահոլով մոտիվների նույն կարուսելը՝ դավ, առեւանգում, փախուստ կամ հանկարծահաս փրկություն: Մեխանիկական ինքնակրկնությունից սմքած կինոառասպելն իսպառ կորցրեց իր խորհրդանշական իմաստը: Թեեւ 1961-ին Չեխոսլովակիայում նկարահանված ֆիլմը վերնագրվել էր «Տարզանի մահը», Հոլիվուդը բնավ մտադիր չէր նրան գերեզման դնել: «Կապիկների տիրակալի» կոտրված անունը վերասոսնձելու ճիգով եւ տարզանային մարաթոնին նոր թափ հաղորդելու համար դեռեւս 40-ականներին շտապփույթ միջոցներ ձեռնարկվեցին: «Անուշիկ» Ջեյնը ստիպված էր իր տեղը զիջել ճակատագրական, դիվաքարո կանանց՝ ամազոնուհիներին, քրմուհիներին, ընձառյուծ կնոջը, Դալիլային եւ այլ դիցական ու իրական էակների: Ինչ վերաբերում է Տարզանին, նա սկսեց այնպիսի դյուրությամբ մի մայրցամաքից մյուսը ճամփորդել, ինչպես, սովորաբար, ծառից ծառ էր ոստնում: Ջոնի Վայսմյուլլերի հերոսը 1942-ին արդեն հայտնվել էր Նյու Յորքում: Իսկ 60-ականներին «անտառային Ջեյմս Բոնդը», արդարությունը վերականգնելու առաքելությամբ, «հյուրախաղերի» մեկնեց Հնդկաստան, Մեքսիկա, Բրազիլիա եւ այլուր: Ում դեմ ասես, որ նրան չվիճակվեց մարտնչել: Իսկապես, Տարզան գերմարդու ախոյանների թվում էին զարմանազան նախապատմական հրեշներ, ծովի արյունարբու աստվածը եւ անգամ մի տանկային դիվիզիա: (Այստեղ եւս առաջնության դափնին պատկանում է Վայսմյուլլերին, որը 1943-ին «Տարզանի հաղթանակը» ֆիլմում հաշվեհարդար էր տեսնում հիտլերականների մի ամբողջ վաշտի հետ): Կարճ ասած, ամեն ինչ արվում էր «ջունգլիի արքայի» մարմրուն համբավը թեժացնելու համար: Բայց վերակենդանացման այդ հուսահատ ջանքերը հաճախ տանում էին աբսուրդի վերին ոլորտները, ինչպես 70-ականներին Իտալիայում եւ Իսպանիայում նկարահանված մի շարք ժապավեններում: Ասպարեզը մնացել էր նմանակումներին ու պարոդիաներին: Տարզանն այլակերպվեց սեռափոխման աստիճանի: «Փեշավոր տարզանները» կիսամերկ եւ մանեքենուհիների պես շպարված վայրենի օրիորդներ էին՝ Լուանա, Շինա, Գունգալա եւ այլ տարաշխարհիկ անուններով: Միստր Բերոուզն արդեն ավանդել էր հոգին, թե չէ, անկասկած, կաթված կստանար՝ տեսնելով «Տարզան. վայրենական սեքս» իտալական ֆիլմը (1969) կամ «Տարզան. ջունգլիի ամոթը» մուլտիպլիկացիոն «ֆանտազիան» (1981): Վիպասանի նախանձախնդիր ժառանգները 1981-ին դատի տվեցին «Մետրո Գոլդուին Մեյեր» ընկերությանը, որի թողարկած «Տարզան. մարդ-կապիկը» կինոնկարի նոր տարբերակում Ջեյնի դերակատարուհին՝ շլացուցիչ Բո Դերեկը, իր անքող հրապույրներն էր ցուցադրում, իսկ ֆիլմի երկիմաստ վերջաբանն ակնարկում էր, թե «Տարզանի, Ջեյնի եւ Չիտա կապիկի հարաբերությունները, մեղմ ասած, պլատոնական չեն»:

Երբ ուղեմոլոր Տարզանն այնքան էր շեղվել բնօրինակից, որ ավելի շատ իր ծաղրապատկերն էր հիշեցնում, 1984-ին ասպարեզ եկավ «Գրեյսթոք. Տարզանի՝ կապիկների տիրակալի լեգենդը»: Հակառակ վերնագրին, անգթորեն չարչրկված սյուժեն այստեղ ներկայացված էր ռեալիստական հավաստիությամբ, բայց լեգենդի քողի հետ մեկտեղ դեն էին նետվել եւ այն «ռոմանտիկ անհեթեթությունները», որոնք միամիտ հմայք էին տալիս Տարզանի պատմությանը: Տաղտկալի առասպելազերծման այս ճանապարհը ոչ թե ուղենիշ էր, այլ փակուղի, եւ ջունգլիի անվախ հերոսի կինոառասպելը վերադարձավ իր ռոմանտիկական ակունքներին: «Տարզանը Մանհեթենում» ամերիկյան հեռուստաֆիլմը (1989) այդ դարձն էր ի շրջանս յուր: 1996-ին «Ուոլթ Դիսնեյ» եւ «Մետրո Գոլդուին Մեյեր» կինոընկերությունների համատեղ ջանքերով Տարզանի արկածների մասին 22 մասանոց սերիալ նկարահանվեց Դիսնեյլենդում: Իսկ երկու տարի անց «կապիկների տիրակալն» իր լեգենդար շուքով հայտնվեց նաեւ կինոէկրանին: Միայն թե նրա նոր (եւ առայժմ վերջին գալուստը) մեծ հուսախաբության տեղիք տվեց: «Ուորներ բրոս» ընկերության համար «Տարզանը եւ Ջեյնը» 1998-ի ամենավնասաբեր ֆիլմն էր՝ հանդիսասրահից հավաքելով ընդամենը 2,2 մլ դոլար, այն դեպքում, երբ նկարահանումների վրա ծախսվել էր 60 մլն: Դրանից հետո հաշվենկատ Հոլիվուդում հազիվ թե որեւէ մեկի մտքով անցնի վերստին հարություն տալ վաղեմի առասպելին:

Ավելի քան 80 տարի է անցել այն օրից, երբ Տարզանն առաջին անգամ երեւաց էկրանին: Ինչպես նկատել է իսպանացի Կառլոս Էրեդերոն, «Բերոուզի հերոսի եւ նրա հանդիսատեսի անմեղությունն այդ տասնամյակների ընթացքում կորել է անդարձ»:

Էջը պատրաստեց
ԶԱՎԵՆ ԲՈՅԱՋՅԱՆԸ

ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

Աշխարհի թիվ մեկ ահաբեկչի հետ Ադրբեջանը վաղուց է համագործակցում

«Ազգի» երեկվա համարում տպագրել էինք Ադրբեջանի իշխանությունների եւ Ուսամա բեն Լադենի կապերը փաստող տեղեկատվությունը, ըստ որի մանրամասն տեղեկություններ են հրապարակվել ամերիկյան «Պաշտպանության եւ արտաքին գործերի ռազմավարական քաղաքականություն» ամսագրի 1999-ի հոկտեմբերի համարում: Ըստ ամսագրի, «Ալ Կաիդա» կազմակերպության, որի ղեկավարն է բեն Լադենը, եւ Հեյդար Ալիեւի ղեկավարած իշխանության կապերը սկսել են զարգանալ 1997-ից: Սակայն գաղտնիք չէ, որ մինչ Հեյդար Ալիեւի իշխանության գալը Ադրբեջանում եւս, ինչպես աշխարհի շուրջ 60 երկրներում, գործել է այս կազմակերպությունը: Դեռեւս 1988-ին Տանզանիայի եւ Քենիայի ԱՄՆ դեսպանատների դեմ իրականացված ահաբեկչությունն, ամերիկյան հատուկ ծառայությունների տվյալներով, ուղղորդվել է հենց Բաքվից: Ադրբեջանից են ուղղորդվել նաեւ Չեչնիայում ռուսական զորքերի դեմ կռվող տարբեր ազգերի վարձկանները, ինչպես առաջին, այնպես էլ երկրորդ չեչենական գործողությունների ժամանակ:

Այդուհանդերձ, մեր տարածաշրջանի կոնֆլիկտներում իսլամ արմատականների ամենամեծ մասնակցությունն արձանագրվեց Ղարաբաղյան պատերազմում: Աֆղան մոջահեդների ամբողջ գումարտակներ 1993-ի դեկտեմբերին ադրբեջանական բանակի կազմում մասնակցեցին Ղարաբաղի դեմ ձեռնարկված լայնամասշտաբ հարձակմանը: Նրանք կռվում էին ձեռնարկված գրոհի բոլոր չորս ուղղություններում՝ Աղդամ, Մարդակերտ, Ֆիզուլի եւ Օմարի լեռնանցք: Ըստ պատերազմի հայ մասնակիցների եւ գերի վերցված ադրբեջանցի զինծառայողների, նրանք զինված էին հիմնականում իրենց հետ բերած նռնականետներով եւ կռվում էին այսպես կոչված երկրորդ էշելոնում՝ հեռահար կրակոցներ արձակելով: Զոհված աֆղան վարձկանների ինքնությունը հաստատող փաստաթղթեր այն ժամանակ հրապարակվեցին մամուլում: Ճիշտ է, նրանց ներկայությունը չփրկեց ադրբեջանական բանակին, բայց աֆղան մոջահեդների, հետագայում նաեւ չեչեն վարձկանների Ադրբեջանի կողմից կռված լինելու փաստերն արդեն իսկ խոսուն ապացույց դարձան, որ Ադրբեջանում նրանց հայտնվելը լուրջ նախապատմություն ուներ եւ իրականացել էր ոչ առանց լուրջ ֆինանսավորման: Այլապես ինչպե՞ս էր հնարավոր մի քանի հազար մարդկանց մի երկրից մյուսը տեղափոխել, հոգալ նրանց զենքի եւ զինամթերքի մատակարարման եւ ընդհանրապես ամենօրյա ծախսերը: Բնական է, դա պետք է իրականացներ շահագրգիռ եւ հզոր հնարավորություններ ունեցող կազմակերպությունը կամ անձը: Որեւէ կասկածի տեղիք չի տալիս, թե ով եւ որ կազմակերպությունն է այդ շահագրգիռը եւ խոշոր ֆինանսական միջոցներ ունեցողը, որի կապն Ադրբեջանի իշխանությունների հետ միայն 1999-ին փաստել էր ամերիկյան ամսագիրը: Իսկ դրա հիմքերն Ադրբեջանում, պարզվում է, դրվել էին դեռեւս խորհրդային տարիներին:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ

Վաշինգտոնը ՄԱԿ-ում վերջապես դեսպան նշանակեց եւ խոստանում է վճարել կազմակերպությանը 1,3 մլրդ պարտքի մի մասը

Սեպտեմբերի 20-ին ՄԱԿ-ում ԱՄՆ նորանշանակ դեսպան Ջոն Նեգրոպոնտեն իր հավատարմագիրը հանձնեց կազմակերպության գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանին: Այս տարվա հունվարի 22-ից, երբ ՄԱԿ-ում ԱՄՆ նախկին դեսպան Ռիչարդ Հոլբրուքը դադարեցրեց իր գործունեությունը, ժամանակավորապես դեսպանի պարտավորությունները դրված էին նրա տեղակալի վրա:

ՄԱԿ-ԱՄՆ հարաբերությունները վերջին ութ ամիսներին անհեդորեն լարվում էին, եւ Ջոն Նեգրոպոնտեի պարտավորություններին անցնելու ձգձգումը ՄԱԿ-ի կենտրոնակայանում ընկալվում էին որպես Ջորջ Բուշ կրտսերի բացասական վերաբերմունքը կազմակերպությանն, ասել է թե՝ ամբողջ աշխարհի (բացառությամբ, անշուշտ, Իսրայելի - Թ. Հ.) նկատմամբ արհամարհանքին: Ինչպես հայտնի է, Հարավաֆրիկյան Հանրապետության Դուրբան քաղաքում տեղի ունեցած հակառասիստական համաժողովում աշխարհի պետությունների մեծ մասը սիոնիզմը որակեց որպես ռասիզմ, ինչը խիստ զայրացրեց Վաշինգտոնին, եւ պետքարտուղար Քոլին Փաուելը, ԱՄՆ պատվիրակությունն ի նշան բողոքի լքեցին համաժողովի դահլիճը: Մինչ այդ ԱՄՆ-ն առաջին անգամ դուրս էր մնացել ՄԱԿ-ի մարդու իրավունքների հանձնաժողովի անդամակցությունից:

ՄԱԿ-ում ԱՄՆ նորանշանակ դեսպան Ջոն Նեգրոպոնտեի հավատարմագրի հանձնումը Կոֆի Անանին չափազանց ուշացրած եւ կարեւոր իրադարձություն էր, առաջին հերթին՝ Վաշինգտոնի համար: Պրն Նեգրոպոնտեն ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի հետ զրույցում ասաց. «Այսօր նախագահ Բուշը նշեց, որ ԱՄՆ-ը ջանում է միջազգային դաշինք ձեւավորել ընդդեմ ահաբեկչության: Ակնկալում եմ Ձեր եւ ՄԱԿ-ում այլ երկրների մշտական ներկայացուցիչների օգնությամբ աշխատել այս չափազանց կարեւոր նախագծի վրա»: ԱՄՆ-ը՝ ՄԱԿ-ի ամենախոշոր դոնորը, հատկապես վերջին տարիներին անընդհատ ձգձգում է վճարումները, դրանով՝ նախ, խոչընդոտում է կազմակերպության բնականոն գործունեությանը, ապա նրան պահում «պատանդի» կարգավիճակում՝ առաջ քաշելով քաղաքական պայմաններ: ՄԱԿ-ին ԱՄՆ-ի ընթացիկ պարտքը 1,3 մլրդ դոլար է: Կոնգրեսը խոստացել է մինչեւ տարեվերջ վճարել 582 մլն դոլարը:

ՄԱԿ-ի կենտրոնակայանում Վաշինգտոնի «առատաձեռնությունը» պայմանավորում են հետեւյալ հանգամանքով. ԱՄՆ-ը մոտ ապագայում պատրաստվում է ռազմական արշավանքի ընդդեմ Աֆղանստանի եւ իր տեսանկյունից պետականորեն ահաբեկչությունը հովանավորող երկրների նկատմամբ եւ դրա համար փորձում է ստանալ ՄԱԿ-ի թույլտվությունը, ավելի ճիշտ՝ իրավական հիմնավորումը:

ՄԱԿ-ն անորոշ ժամանակով հետաձգել է ամենամյա երկշաբաթյա «գլխավոր քննարկումները», որոնց ընթացքում ելույթներ են ունենում աշխարհի տասնյակ պետությունների նախագահները: Կազմակերպության կենտրոնակայանում այս հետաձգումը պայմանավորում են անվտանգության խնդիրներով. ԱՄՆ իրավապահներն այս օրերին պատրաստ չեն ապահովել աշխարհի տարբեր պետությունների ղեկավարների անվտանգությունը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Նյու Յորք, ՄԱԿ-ի կենտրոնակայան

ԱՊՀ երկրների ուժային գերատեսչությունների ղեկավարները կհանդիպեն Մինսկում

ԱՊՀ մասնակից երկրների ուժային գերատեսչությունների ղեկավարները կհանդիպեն հոկտեմբերի 31-ին Մինսկում՝ Համագործակցության գլխավոր շտաբում: Հանդիպման օրակարգը ներառում է 2000-2003 թթ. ժամանակահատվածում հանցագործության դեմ պայքարում ԱՊՀ միջպետական կառույցների փոխգործակցության, միջազգային ահաբեկչության եւ ծայրահեղականության այլ դրսեւորումների դեմ պայքարի ծրագրերի քննարկումը: Նախատեսվում է նաեւ ԱՊՀ գործադիր քարտուղար Յուրի Յարովի զեկույցը՝ «Համագործակցության երկրներին նարկոագրեսիայի սպառնալիքը եւ սրա դեմ հակաքայլեր» թեմայով, տեղեկացնում է Ինտերֆաքսը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Նաիրա Ղարագյոզյանը դիմում է ներկայացրել դատարան՝ Արթուր Միշայի Ղալթախչյանին անհայտ բացակայող ճանաչելու պահանջի մասին:

Բոլոր քաղաքացիներին եւ կազմակերպություններին խնդրվում է քաղ. Արթուր Ղալթախչյանի (ծնվ. 1974 թ., գրանցման վայրը՝ Աղաջուր գյուղ) գտնվելու վայրի մասին տեղեկություններ ունենալու դեպքում զանգահարել Երեւանի Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքի առաջին ատյանի դատարան՝ 39-98-80:

For Your Internal News of Armenia Log on to
www.azg.am
In English, Russian, Armenian and Turkish

Carrier Ձեր տան եղանակը - Ձեր ընտրությամբ
'Carrier' ամերիկյան ֆիրմայի միակ ներկայացուցիչ 'Katam International' ընկերությունը առաջարկում է Ձեզ տաքացնող/սառեցնող կոնդիցիոներների եւ համակարգերի լայն ընտրություն
Տրվում է 2 տարվա երաշխիք
Այցելեք մեզ
Երեւան, Մոսկովյան 33
Հեռ. 53-02-42
E-mail:carrier@armenia.com

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Բժշկական սարքավորումների վերագնահատման համար փնտրում ենք լիցենզավորված կազմակերպություն կամ համապատասխան որակավորում ունեցող անձ:

Դիմել՝
Բաղրամյան 40, սենյակ 17
Հեռ.՝ 27-11-65, 27-16-54

Հաղորդագրություն

Լրագրող, հրապարակախոս Վալերի Այդինյանի հոգեհանգիստը տեղի է ունենալու երեքշաբթի, սեպտեմբերի 25-ին, ժամը 18:00-ին, Աբովյան 13 հասցեում:

Հուղարկավորությունը՝ չորեքշաբթի, սեպտեմբերի 26-ին, ժամը 12-14-ը ՀՀ ժուռնալիստների միության շենքից:

Հետաքննող լրագրողների ընկերակցություն

Դիմեք «Ինֆորմացիայի ազատության» կենտրոն, երբ պաշտոնյաները մերժում են ձեզ ինֆորմացիա տալ:
Հասցե՝ Երեւան, Պեղասան փող. 4, բն. 1 ա, հեռ. 524105, 529240
էլ. փոստ shushan@internews.am. versused@arminco.com

@rminco
Global Telecommunications
ՆՈՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
➤ Ինֆորմացիայի վերականգնում
➤ Համակարգչային սարքավորումների վերանորոգում
ՆՈՐ ԳՆԵՐ, ՆՈՐ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
ԻՆՏԵՐՆԵՏ քարտի օգտագործում 20% ցածր գներով
• Գիշերայինը՝ անսահման $ 20
• Շուրջօրյան՝ անսահման $ 50
• Էլ. փոստը՝ անսահման $ 10
Հեռ.՝ 52-43-51, 52-63-26
E-mail: support@arminco.com
WEB: http://www.arminco.com

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Պատուէր 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 21. 09. 2001 Գինը՝ 100 դրամ